

DAMVAD

December 2013

Evaluering af projektet "Nyt liv i gamle haller"

DAMVAD for Lokale og Anlægsfonden

damvad.com

Udarbejdet af DAMVAD for Lokale og Anlægsfonden

Contents

1	Resumé	5
2	Indledning	6
2.1	Baggrund og Formål	6
2.2	Udvælgelse og proces	7
2.3	Evaluering af 'Nyt liv i gamle haller'	7
2.4	Rapportens opbygning	7
2.5	Metode	8
2.5.1	Desk research	8
2.5.2	Interview og besøg	8
2.5.3	Anvendelsen af scorecard	8
2.5.4	Fokusgruppeinterviews	9
3	Multihallen i Sdr. Nissum	10
3.1	Lokalsamfundet og hallen	10
3.2	Ombygningen i Sdr. Nissum	10
3.3	Brugere af idrætshallen	13
3.4	Aktiviteter i og omkring idrætshallen	13
3.5	Idrætshallen i lokalsamfundet	14
3.6	Ombygningens samlede betydning	14
4	Trekløverhallen	15
4.1	Lokalsamfundet og hallen	15
4.2	Ombygningen af Trekløverhallen	15
4.3	Brugere af idrætshallen	17
4.4	Aktiviteter i og omkring idrætshallen	17
4.5	Idrætshallen i lokalsamfundet	18
4.6	Ombygningens samlede betydning	19
5	Allested-Vejle hallen	20
5.1	Lokalsamfundet og hallen	20
5.2	Ombygningen i Allested-Vejle	20
5.3	Brugerne af idrætshallen	23
5.4	Aktiviteter i og omkring idrætshallen	23
5.5	Idrætshallen i lokalsamfundet	24
5.6	Ombygningens samlede betydning	25
6	Læring på tværs af de tre projekter	26
6.1	Brugerne af idrætshallen	27
6.2	Aktiviteter i og omkring hallen	28
6.3	Idrætshallen i lokalsamfundet	29
6.4	Økonomisk bæredygtighed	30

6.5	Virksomme komponenter i forhold til at skabe Nyt liv i gamle haller	31
6.6	Øvrige læringspunkter for de tre haller	31
6.6.1	Lokale behov / visioner driver ombygningen i den rigtige retning	31
6.6.2	De traditionelle sportsaktiviteter er ikke nødvendigvis kerneaktiviteterne i dag	32
6.6.3	Særligt de yngre og ældre aldersgrupper har fået glæde af ombygningen	32
6.6.4	Belægningsprocenten før ombygningen	32
6.7	Anbefalinger	33
7	Bilag 1	35
7.1	Interviewpersoner	35
7.2	Interviewguide til hal besøg	36
	Brugere af idrætshallerne	36
	Aktiviteter i og omkring idrætshallen	36
	Nøgletal	36
	Idrætshallen i lokalsamfundet	36

1 Resumé

Overordnet set har Lokale og Anlægsfondens støtte til de tre ombygninger i Allested-Vejle, Stepping og Sdr. Nissum bidraget til at skabe mere liv i de traditionelle idrætshaller. Der har dog været forskel på omfanget og karakteren af det nye liv.

I Sdr. Nissum har ombygningen betyder flere brugere, nye bruger grupper og mere intensitet hvad angår både organiseret og selvorganiseret idræt.

I Allested-Vejle er der ligeledes kommet flere brugere, også inden for nye grupper, men her er det mere snævert knyttet til de nye fitnessfaciliteter og udendørs faciliteter, mens brugen af halgulvet stort set er uændret.

I Stepping har ombygningen til gengæld betydet en intensivering blandt de eksisterende brugere af hallen, mens nye brugere primært kommer til forsamlingshuset og ikke så meget til aktiviteter på halgulvet.

På baggrund af resultaterne kan der identificeres en række læringspunkter. Først og fremmest har en række konkrete arkitektonisk/tekniske løsninger bidraget til at genere nyt liv i de ombyggede haller. Tre forhold træder særligt frem som vigtige komponenter på tværs af ombygningerne:

- Fitnessfaciliteter giver mulighed for nye aktiviteter, der tiltrækker flere og nye brugere i hallerne.
- Integrering af det lokale forsamlingshus i idrætshaller bidrager til at gøre hallerne til samlingspunkt for ikke-idrætslige aktiviteter.
- Den fleksible adgang til hallen understøtter 1) fremgang i selvorganiserede aktiviteter 2) generel intensivering i brugen af hallen.

Derudover indikerer resultaterne, at en fleksibel booking af halgulvet online samt muligheden for fleksibel opdeling af halgulvet medvirker til at give

en bedre udnyttelse af det traditionelle halgulv. Endelig er det vanskeligt at opnå en god udnyttelse af aktiviteter, der ikke er kendskab til lokalt, fx squash.

Ud over de virksomme komponenter, der er listet ovenfor, peger evalueringen på en række læringspunkter i forhold til ombygningerne af de tre haller:

- Lokalt engagement samt en løbende og tæt inddragelse af lokale behov er vigtig for at opnå en god udnyttelse af de nye faciliteter.
- En central forskel i forhold til betydningen af ombygningen er, om traditionelle aktiviteter som fodbold, håndbold og gymnastik stadig udgør kerneaktiviteter i den pågældende hal.
- Ombygninger tiltrækker især børn og ældre som nye brugergrupper i forhold til de traditionelle idrætshaller.
- Den initiale belægningsprocent har betydning for, hvilken betydning ombygningen får. I små samfund, hvor de fleste i forvejen bruger hallen, er det vanskeligt at opnå stor brugerfremgang

På baggrund af læringspunkterne anbefales det, at man sikrer dels lokal forankring gennem dialog med forskellige aktører lokalsamfundet, dels former projektet efter lokale behov på baggrund af inddragelse af nuværende og kommende brugergrupper. Det anbefales samtidig at man fortsat tænker faciliteter til sociale aktiviteter sammen med idrætslige faciliteter, da det skaber en god synergi i forhold at få flere og nye brugergrupper til at bruge hallen som samlingspunkt. Samtidig synes de nye fleksible idrætsformer og adgangsformer, som fx fitnessfaciliteter og nøglebrikker, at være et godt match i forhold til de nye idrætsmønstre i befolkningen. Dette afspejles i, at særligt disse elementer er virksomme i forhold til at skabe nyt liv i de gamle haller.

2 Indledning

Lokale og Anlægsfonden har bedt DAMVAD om at gennemføre evalueringen af fondens projekt "Nyt liv i gamle haller". Lokale og Anlægsfonden har i perioden 2008 til 2011 støttet ombygningen af tre ældre idrætshaller i hhv. Faaborg-Midtfyn Kommune, Holstebro Kommune og Kolding Kommune. Fælles for ombygningen af de tre haller har Lokale og Anlægsfonden haft et ønske om at opgraderet ældre og udtjente idrætshaller til moderne aktivitetcentre for lokalsamfundene.

Evalueringen af projektet "Nyt liv i gamle haller" er gennemført i perioden september til november 2013 og er baseret på fire elementer: Desk research, interview og besøg samt et scorecard til opsamling og kvantificering af målopfyldelse.

2.1 Baggrund og Formål

Lokale og Anlægsfonden driver fondsvirksomhed på baggrund af tipsmidler. Fonden udvikler og støtter byggeri inden for idræt, kultur og fritid og tilbyder desuden rådgivning på området. Lokale og Anlægsfonden støtter i hovedsagen udbredelsen af faciliteter af en arkitektonisk og funktionel kvalitet, der kan inspirere til udvikling samt skabe flere, bedre og nye muligheder for aktivitet.

Siden 1998 har Lokale og Anlægsfonden inden for det overordnede satsningsområde '*Fremtidens idrætshaller*' arbejdet med at udvikle den traditionelle idrætshal på forskellige niveauer. Første trin i dette arbejde var '*Den indre Byfælled*', der mellem 2003-2006 blev realiseret med DGI-huset i Aarhus, Prismen på Amager samt Korsgadehallen på Nørrebro i København. Beløbsrammerne var her på 40-50 millioner. Andet trin i satsningen '*Klædt om til fremtiden*' førte til tre halprojekter i Jyderup, Harbøre og Hørning med beløbsrammer på 20-30 millioner.

Det tredje og seneste trin inden for satsningen '*Fremtidens idrætshaller*' er projekt '*Nyt liv i gamle*

haller', som denne evaluering er rettet mod. Visionen for projektet var, at den klassiske lokale hal skulle gentænkes og tilføres en række nye funktioner og muligheder. Tankerne bag arbejdet er beskrevet i bogen '*Nyt liv i gamle haller*' fra 1998, der giver en række eksempler på, hvordan den traditionelle idrætshal kan omdannes til at indeholde mere fleksible faciliteter gennem fx tilføjelse af skillevægge eller indskudte etagedæk. I bogen estimeres det, at antallet af traditionelle idrætshaller i Danmark er mellem 500 og 600. De fleste haller er fortsat fulde af aktiviteter, men nogle steder er man kommet ind i en negativ spiral med faldende brugertimer, dårlig økonomi og manglende vedligeholdelse. Her til kommer at undersøgelser af danskernes idrætsmønster viser at vores præferencer er ændret i retning af mindre fokus på traditionelle idrætsgrene og mere fokus på nye idræts- og motionsformer som fx klatring, fitness, squash – aktiviteter, som de traditionelle haller har vanskeligt ved at understøtte.

Udgangspunktet for projektet "nyt liv i gamle haller" var i forlængelse af ovenstående, at hallerne rummer et uudnyttet potentiale i forhold til de nye idrætsmønstre, som kan bringes i spil gennem ombygning og mindre udvidelser inden for de eksisterende rammer. På grund af det store antal traditionelle idrætshaller var det et klart ønske fra Fondens side, at man ville gennemføre eksempelprojekter. Derfor var det vigtigt at sætte en budgetramme op for projekterne, der gjorde det realistisk at de kunne danne eksempler for ombygninger af andre lokale haller. Den økonomiske ramme for de enkelte projekter blev med afsæt heri sat til 10 mio. kr., hvor Fonden finansierer op til halvdelen af projektudgifterne. Samtidig blev det besluttet at udvikelse af hallen maksimalt måtte udgøre 10 % af grundarealet.

Udfordringen i Lokale og Anlægsfondens projekt har været, om man, med relativt få midler og ved i højere grad at tilpasse hallerne til et moderne

idrætsliv, kan samle befolkningen i lokalsamfundet og genskabe livet i de gamle haller i nye former. Ombygning af de traditionelle haller til haller med moderne, fleksible faciliteter skal med andre ord revitalisere hallerne som nye kraftcentre i de små lokalsamfund. Projekterne skal samtidig gerne bryde med vanetænkningen i de traditionelle idrætshaller ved eksempelvis også at inddrage ikke-idrætsslige aktiviteter som dans, musik og andre former for kulturel og medborgerlig udfoldelse.

2.2 Udvalgelse og proces

Med udgangspunkt i ovenstående udkrev Lokale og Anlægsfonden i 2008 en projektkonkurrence "*Nyt liv i gamle haller*" om ombygning af eksisterende idrætshaller. På baggrund af en række kriterier såsom repræsentativitet, opbakning fra lokalområdet, forandringsparathed, opbakning fra kommunen, sammenhængende finansieringsplan og overensstemmelse mellem ambitioner og projektets rammer faldt valget på:

- Trekløverhallen i Stepping, Kolding Kommune.
- Sdr. Nissum Hallen, Holstebro Kommune.
- Allested-Vejle-Hallen i Allested-Vejle, Faaborg-Midtfyn Kommune.

Efter udvælgelsen af de tre haller, blev der fra Fondens side lagt vægt på, at repræsentanter fra hallerne blev inddraget i den videre proces. Derfor blev en repræsentant fra hver hal en del af dommerkomiteen, der skulle udvælge hvilke af de ni arkitekter og rådgivningsteams der skulle knyttes til de tre projekter. I udvælgelsen blev der lagt vægt på følgende tre kriterier: 1) Den arkitektoniske, planmæssige, tekniske og miljømæssige løsning af opgaven. 2) Realismen i forslaget. 3) Om projektet kunne realiseres inden for den økonomiske ramme på 10 mio. Efter udvælgelsen af de tre projekter blev de tre haller matchet op med en af de tre vindende arkitekter teams. Flere interviewpersoner

har nævnt, at der i denne forbindelse var projekter, der var mere populære end andre. Eksempelvis var det vanskeligt at få hallerne til at forpligte sig på den mere radikale løsning om permanent opdeling af det traditionelle halgulv.

2.3 Evaluering af 'Nyt liv i gamle haller'

Ombygningen af hallerne blev færdiggjort i 2011. Lokale og Anlægsfonden har ønsket en evaluering af effekten af projektstøtten til de deltagende haller med henblik på at vurdere i hvilket omfang det er lykkedes at omdanne de klassiske haller til nye idræts- og kulturcentre, som samtidig styrker det lokale fællesskab.

Evalueringen skal give indblik i og viden om, hvad der er effektivt og mindre effektivt i forbindelse med ombygninger af idrætsfaciliteter. Denne akkumulering af viden er central i forhold til Lokale og Anlægsfondens fremtidige arbejde med at styrke sportens rolle i lokalsamfundet på en effektiv måde. Dermed kan Fonden komme et skridt nærmere målet om, at bidrage effektivt til en proaktiv udvikling af 'Fremtidens idrætshaller'.

2.4 Rapportens opbygning

Evalueringen undersøger først ombygningerne af hver af de tre haller adskilt. Herefter præsenteres læringspunkter, der kan drages på tværs af hallerne. Hvert analyseafsnit starter med en kort introduktion til det konkrete halprojekt og baggrunden for ombygningen. Dernæst følger en fast struktureret beskrivelse, som ligeledes går igen i afsnittet om læring på tværs:

- **Brugere** i idrætshallen, herunder antal, brugergrupper, frivillige etc.
- **Aktiviteter** i og omkring idrætshallen, herunder grad af selvorganisering, antal aktiviteter etc.

- Idrætshallen i **lokalsamfundet**, herunder kendskab til hallen, lokal forankring og stolthed etc.

2.5 Metode

Der er for alle haller indhentet nøgletal og data, der er med til at belyse, hvilken effekt ombygningen har haft i forhold til ovenstående parametre. Det er dog ikke alle mål og succeskriterier bag ombygningen, der nemt lader sig kvantificere, hvorfor interviews med repræsentanter fra haldriften, foreninger med flere på en række områder har udgjort vigtige kilder til besvarelse af de spørgsmål evalueringen har undersøgt.

En generel udfordring i forhold til evalueringen, der særligt har gjort sig gældende i forhold til indsamlingen af kvantitative data, har været, at der ikke er blevet foretaget en 'før måling', der kunne udgøre sammenligningsgrundlaget i en klassisk før-efter effektmåling. DAMVAD har forsøgt at imødekomme denne udfordring ved konsekvent at fastholde et før-efter perspektiv under indsamlingen af datamaterialet til evalueringen. Konkret er det blevet understreget over for interviewpersoner, at de skal vurdere ombygningen specifikt i forhold til før-efter perspektivet, ligesom der i videst muligt omfang er indsamlet kvantitative data fra før ombygningen. Tre metodiske elementer har været centrale for udformningen af evalueringen: Desk research, interview og besøg samt anvendelsen af scorecard.

2.5.1 Desk research

Desk research er foretaget på hallernes hjemmesider, hallernes selvevalueringer, informationshæfter fra hallerne samt baggrundsmateriale fra Lokale og Anlægsfonden. Fælles for materialet er, at det har givet indblik i baggrunden for ombygningen af hallerne samt den konkrete gennemførelse af projekter.

Forud for denne evaluering har lokale repræsentanter udfyldt en selvevaluering af ombygningerne, der indledningsvist blev anvendt til strukturering af interviews og førstehåndskendskab. Samtidig er der blevet indhentet tal for antal medlemmer af foreninger, timeopgørelser for hallerne, årsregnskaber for haldriften og oversigter over aktiviteter. En vigtig strategi har i denne forbindelse været at kvalitetssikre de fremsendte tal ved dels at indhente de samme tal fra flere kilder (fx både forening og kommune) og ved dels at sørge for at få kvalificeret tallene ved gennemførelsen af de planlagte interviews.

2.5.2 Interview og besøg

Størstedelen af de interviews, der indgår i evalueringen, er gennemført som fokusgruppeinterviews. Enkelte interviews er, primært på grund af praktiske omstændigheder, gennemført som enkeltinterviews. Fokusgruppeinterviews kan særligt være fordelagtige at anvende, hvis informanterne hver især ikke ligger inden for den fulde viden. Ikke alle vil have relevante betragtninger til alt, og kvaliteten af den viden der fremkommer, vil endvidere blive styrket af, at informanterne kan supplere hinanden og sammen være med til at udforme fyldestgørende besvarelser på de spørgsmål, der stilles. Det vurderes, at dette har været en hensigtsmæssig strategi i forhold til gennemførelsen af denne evaluering. Bilag 1 indeholder en liste over hvilke interessenter, der er blevet inddraget som informanter i evalueringen.

2.5.3 Anvendelsen af scorecard

Analysen er desuden bygget op omkring anvendelsen af scorecard. Her er alle tre haller blevet scoret på en skala fra 1-3 på 11 forskellige parametre, hvor 3 angiver, at ombygningen har haft stor betydning på det pågældende parameter, 2 angiver en moderat betydning, mens 1 angiver, at ombygningen ikke har haft en betydelig effekt. Disse scoringer indebærer naturligvis et element af subjektivitet og vurdering. Det centrale formål er

dog i denne sammenhæng at sikre en klar systematik i analysen, der samtidig skaber synlighed om, hvilke vurderinger der ligger til grund for de konklusioner der drages. Opstillingen af scorecards indebærer en fremstilling af, hvad der ligger til grund for vurderingen. Hvis en hal scorer 2, kan det fx være angivet, hvilke udsagn fra interviewpersonerne, der ligger til grund for scoringen, og hvorfor der ikke scores 3.

Det er samtidig vigtigt at være opmærksom på, at scoringerne *ikke* er en scoring af hvor vidt Lokale og Anlægsfonden har opnået det de ønskede på det givne parameter. De 11 parametre er udelukkende blevet scoret ud fra, i hvilken grad ombygningen har påvirket parameteret, fx antallet af brugere. Det er således en kortlægning af, hvilken effekt ombygningen af hallerne har haft. Ikke alle parametre i de anvendte scorecards har været lige centrale for Fonden i visionen bag 'Nyt liv i gamle haller'. Det er derfor markeret med grønt, hvilke parametre det forud for gennemførelsen af projektet var vigtigt for Fonden at påvirke med ombygningerne. Efterfølgende tages der i teksten nærmere stilling til, i hvilken grad ombygningen har levet op til Fondens målsætninger med projektet.

De parametre, som ud fra af baggrundsmaterialet har synes særligt vigtige for projektet, og som derfor er markeret med grøn er:

- Vækst i antal bruger
- Nye brugergrupper
- Ændringer i brugeradfærd
- Nye idrætslige aktiviteter
- Nye ikke-idrætslige aktiviteter
- Graden af liv og selvorganisering
- Åbningstider

De parametre, der ikke på forhånd er centrale, men som allivel er taget med for at afdække den

fulde betydning af ombygninger (markeret med grå) er

- Antal frivillige ledere
- Integration i lokalsamfundet
- Omtale og kendskab til haller
- Lokal stolthed

2.5.4 Fokusgruppeinterviews

De gennemførte fokusgruppeinterviews udgør en central kilde for analysen. En potentiel udfordring i forhold til disse interview kan være at interviewpersonerne ønsker at fremstille det projekt, som de selv har været drivkræfter i, som et vellykket og godt projekt. Dette problem er i litteraturen kendt som social desirability bias; at respondenter svarer på en måde, der anses for ønskværdig af andre. I denne sammenhæng vil man måske gerne have andre til at opfatte projektet som vellykket, fordi det fremstiller kræfterne bag projektet som vellykkede. Dette er dog forsøgt imødekommet ved dels at inddrage flere forskellige interessenter. Ud over halrepræsentanter og foreninger inddrages også kommunale repræsentanter. Samtidig er der spurgt kritisk ind til eventuelle uoverensstemmelser under de gennemførte interviews. Der vurderes samlet set ikke at være betydelige problemer med validiteten af de data, der ligger til grund for analysen, om end de på en række punkter kunne være mere udbyggede. Dette hænger dog i høj grad sammen med udfordringen med at skaffe data fra før ombygningen fandt sted.

3 Multihallen i Sdr. Nissum

3.1 Lokalsamfundet og hallen

Sdr. Nissum er en landsby i Holstebro Kommune med 600 indbyggere og derudover omkring 1.800 sommerhuse/fritidshuse i nærområdet. Idrætshallen er placeret centralt i byen og over for byens skole. I Sdr. Nissum anses hallen, der er fra 1975, for et samlingspunkt i lokalsamfundet, som en lang række lokale interessenter har store ambitioner for. Det kom til udtryk for et par år siden, hvor Borgerforeningen Sdr. Nissum-Fjand arrangerede et møde med Landsforeningen af Landsbysamfund. I dette møde deltog en række af de lokale foreninger med henblik på at diskutere visionerne for fremtiden i lokalsamfundet. Det viste sig at sætte gang i en omfattende debat, der siden affødte en række fællesmøder mellem forskellige interessegrupper under overskriften "Sdr. Nissum i fremtiden – hvad vil vi?". Da lokalsamfundet i Sdr. Nissum først havde vist initiativ involverede Holstebro Kommune sig i arbejdet, og det kulminerede i en egentlig projektbeskrivelse for en multihal, hvis mål det var at modernisere den gamle idrætshal. De lokale interessegrupper og foreninger havde allerede på dette tidspunkt mange ideer til nye aktiviteter eller sociale begivenheder på tværs af alders- og brugergrupper, men den eksisterende hals fysiske rammer var en hæmsko for realiseringen af disse ideer.

Lokalsamfundet under et, bestående af såvel lokalt erhvervsliv, foreningslivet, privatpersoner og kommunen, var drevet af et stærkt ønske om at skabe et "trækplaster" eller samlingssted for alle, som kunne løfte fællesskabet og tilføre lokalsamfundet ny værdi og gøre det mere attraktivt for turister. Derfor blev der på både frivilligt og administrativt niveau arbejdet videre med ideer til multihallen, hvilket endte med projektstøtte fra Lokale og Anlægsfonden, finansiel støtte fra kommunen og fra lokale indsamlinger samt tilsagn fra andre formelle fondsansøgnings. De lokale kræfter var dog langt

fremme med planlægningen af et nyt halprojekt, inden Lokale og Anlægsfonden kom ind i billedet. De havde derfor også nogle klare ønsker til, hvad de gerne ville have, hvilket blandt andet indebar en mere fleksibel adgang til hallen.

Multihallen i Sdr. Nissum. Foto Rune Johansen.

3.2 Ombygningen i Sdr. Nissum

Ombygningen i Sdr. Nissum blev færdiggjort i 2011 i samarbejde med arkitekter fra CEBRA og byder på en række fornyelser af den gamle idrætshal. For at opnå en bedre udnyttelse af hallens areal, er den store idrætsbane blevet beskåret fra 20x40 meter til 18x36 meter. Den ene ende af hallen er indrettet med café, skærme med adgang til hallens bookingsystem og lokalhistorisk arkiv, ligesom der også er indrettet møderum. I den ene gavl er der indrettet aktivitetsrum i to etager. Her er der også mulighed for at overnatte for turister og besøgende foreninger. Bag en skydevæg i den modsatte gavl gemmer sig en kombination af squashbane og scene til optræden. Ved siden af squashbanen er der etableret et nyt fitnesslokale, og i tilknytning til dette et mindre udendørs gårdrum, der er afskærmet. Samtidig er selve brugen af og adgangen til hallen blevet væsentligt mere fleksibel, fordi der er indført digitale nøglebrikker, som giver brugerne adgang til hallen i hele åbningstiden, så man kan

komme og gå efter behov i tidsrummet fra kl. 6 til 23.

Undervejs i projektet var det nødvendigt at justere ombygningen, så budgettet kunne holdes inden for rammen af de 10 mio. Det betød blandt andet, at et projekteret wellness/gårdrum med kold- og varmtvands bassin ikke blev realiseret, ligesom der heller ikke blev råd til en hejse/sænke væg, der skulle kunne opdele halgulvet i to. I indstillingen til Lokale og Anlægsfondens bestyrelse fremhæves det som en central målsætning: *'at der skabes liv og aktivitet i hallen hele året rundt, samt at den udvidede brugerskare kan medvirke til at sikre en god driftsøkonomi'*.

FIGUR 3.1

Scorecard Multihallen i Sdr. Nissum

Indikatorer	Vurderingsgrundlag	Score
A. BRUGERE AF IDRÆTSHALLERNE:		
1) Vækst i antal brugere (kvinder, mænd, børn) og aldersvariation	Alle aldersgrupper, fastboende og turister bruger hallen. Set over en sæson (sommer eller vinter) anvender 80-90% af de fastboende anvender Multihallen, plus et stigende antal personer fra nabosognene samt et stigende antal turister og lejrskoler o.l. Det er vanskeligt at lave en præcis opgørelse pga. nøglebrik systemet, der gør, at folk lukker hinanden ind + turister. Antallet af medlemmer der betaler kontingent til Borgerforeningen er dog steget fra omkring 100 før ombygningen til 300-400 medlemmer efter ombygningen. Interviewpersonerne vil estimere, at antallet af personer, der bruger hallen er steget fra omkring 200 til omkring 500 personer. Dvs. der ca. har været tale om en tredobling i antallet af brugere. Der har særligt været en stigning for børn mellem 7 og 12 samt seniorer, der udgør de største brugergrupper, når turisterne ikke tælles med*, **.	3
2) Nye brugergrupper	Ja, især ældre, turister, folk fra andre byer. Derudover: efterskoler, specialinstitutioner, friskole og børnehaver*.	3
3) Ændringer i adfærd hos brugere	Børn bruger hallen langt mere – stort set alle børn i alderen 7-12 år bruger det. Hænger sammen med fleksibel adgang: mange børn har familiens adgangsbrik med. Der er generelt sket en intensivering af aktiviteterne. I 2008 var der i alt booket 1872 timer, fordelt på hal og cafe. I 2013 var der frem til 21. september booket 3491 timer fordelt på hal cafe samt en række flere aktiviteter. Der er sket en stigning i anvendelsen af hallen som forsamlingshus. Fra 1 gang om måneden til 2-3 gange om ugen. Dvs. 8-9 gange så meget som før*, **.	3
B. AKTIVITETER I OG OMKRING IDRÆTSHALLEN:		
4) Antal forskellige fritids- og idrætsaktiviteter	Ja: en række nye aktiviteter: Golf simulator, fitness, klatring, squash. Markedsdagene der afholdes fem gange i løbet af sommeren er flyttet fra en anden placering i byen til området foran idrætshallen, da det giver nye og bedre muligheder*.	3
5) Andre (nye) aktiviteter i forbindelse med den nye hal end strengt idrætsfaglige, funktionel variation	Lokalhistorisk arkiv har fået kontor i hallen, seniorudvalget bruger hallen, der er læsekreds, aftenskole, kortspil, billard. En række af disse aktiviteter har fået mere ved at materialisere sig siden hallen er kommet. Selv om aktiviteterne med stor sandsynlighed nok var kommet i gang uden hallen, så har de nye faciliteter gjort det lettere at mødes*.	3
6) Liv og graden af selvorganisering ift. Hallen	I meget høj grad. Nye faciliteter betyder fx at børn bruger hallen hele tiden. Folk bruger den mere individuelt, og møder hinanden tilfældigt i hallen. Derudover organiseres der i høj grad aktiviteter uden om de planlagte aktiviteter i Borger og Idrætsforeningen. Det kan fx være fællesspisning, filmforevisning og amatørteater*.	3
7) Åbningstider	Der er blevet lavet adgangsbrikker, som er den måde man køber sig adgang til hallen på. Dette betyder, at hvis man køber en brik, har man adgang til hallen fra kl. 6 om morgenen til 23 om aftenen. Man kan derudover købe forskellige 'pakker', alt efter hvad man ønsker at have adgang til*, ***.	3
D. IDRÆTSHALLEN I LOKALSAMFUNDET:		
8) Integration i lokalsamfundet	Det er i høj grad lykkedes at gøre hallen til et samlingssted. Interviewperson siger, at det bidrager til, at man ikke føler sig fremmed for hinanden i et lille lokalsamfund som Sdr. Nissum. Man mødes uden at man behøver organisere det. Giver noget sammenhold*. Ombygningen har givet anledning til en god kommunikation mellem turister og lokale beboere, som nu mødes i hallen. Nogle turister kommer tilbage til specifikke sommerhuse fordi, der ligger en brik til hallen. Det er svært at sige, om det får flere til at flytte til byen, men det har gjort det mere attraktivt at blive*.	3
9) Antal frivillige ledere	Der er kommet nogle flere frivillige ledere i forbindelse med nye aktiviteter som fitness og klatring. Det er dog fortsat en udfordring at tiltrække frivillige ledere til hold, der strækker sig over hele sæsoner. Omvendt inddrages ressourcpersoner i langt højere grad fra gang til gang: hænger sammen med langt højere aktivitetsniveau*.	2
10) Omtale og kendskab til nye haller i lokalområdet	Mange kommer og ser hallen. I en nærliggende by er man gået i gang med at bygge en tro kopi af hallen*.	3
11) Lokal stolthed omkring ny hal	Der er i høj grad lokal stolthed omkring hallen. Folk viser hallen frem, når de får besøg ude fra. Noget man fortæller om, når man er til familiefest. Interviewpersoner hører ikke andet end at folk er stolte. Interviewpersonerne giver ligeledes udtryk for at de oplever det som en succes at det er lykkedes at komme hele vejen igennem ombygningsprocessen og skabe en facilitet som ingen troede var mulig.	3
Samlet Score		32

Kilde: DAMVAD 2013

Note: * På baggrund af interview ** På baggrund af fremsendte sendte tal fra forening/hal *** Andet fremsendt materiale, fx pjecer etc.

3.3 Brugere af idrætshallen

Overordnet set er det med ombygningen i høj grad lykkedes at tiltrække nye brugere og brugergrupper til Multihallen i Sdr. Nissum, hvilket var et centralt mål for projektet. Samtidig er brugen af hallen intensiveret, især for børn i lokalsamfundet. Hallen tildeles derfor næsten maksimal score i forhold til brugere af hallen (11 ud af 12). Eneste indvending er, at det ikke vurderes at have tiltrukket flere frivillige ledere til de traditionelle sportsgrene. Dette har dog heller ikke været en central målsætning, og overordnet set er målene vedrørende brug af hallen i høj grad indfriet med hallen.

Det er vanskeligt at gøre det præcise antal brugere op, blandt andet på grund af brugen af digitale nøglebrikker. Gennem brikkerne kan man som husstand eller enkeltperson købe fri adgang til hal og faciliteter i hele åbningstiden. Dette betyder at brugerne lukker hinanden ind, hvorfor det fulde antal timer ikke registreres. Interviewpersonerne tilknyttet hallen vurderer, på baggrund af stigningen i betalende medlemmer til foreningen fra omkring 100 til omkring 3-400, at antallet af brugere cirka er blevet tredoblet. Dertil kommer, at ombygningen har tiltrukket en række nye brugergrupper, herunder især ældre og turister. De ældre kan fremhæves som en ny brugergruppe, der ikke tidligere brugte hallen. Efter ombygningen er hallen, primært i kraft af fitnessfaciliteter samt nye lokaler og aktiviteter, i høj grad blevet samlingssted for byens ældre. En række skoler, efterskoler og andre institutioner fra lokalområdet er derudover begyndt at placere aktiviteter i og omkring Multihallen.

Generelt er der på tværs af brugergrupper sket en intensivering i brugen af hallen efter ombygningen, hvor især børn i 7 til 12 års alderen fra lokalsamfundet bruger hallen intensivt. Ud over de nye aktiviteter (herunder ungdomsklub, billard, fitness og

diverse spil), som ombygningen giver mulighed for fremhæves især det fleksible adgangssystem i form af nøglebrikkerne som afgørende for stigningen i brugen af hallen. En betydelig del af intensiveringen blandt børnene består således i øgede uorganiserede aktiviteter. Mens der ligeledes har været en stigning i antallet af frivillige ledere, har det særligt været knyttet til de nye aktiviteter som klatring og fitness. Det er fortsat en udfordring at mobilisere frivillige ledere til de traditionelle sportsgrene.

3.4 Aktiviteter i og omkring idrætshallen

Det er ligeledes i høj grad lykkedes at øge aktivitetsniveauet i hallen. Hallen tildeles maksimal score både hvad angår nye idrætsfaglige og ikke-idrætslige aktiviteter samt graden af selvorganisering.

” Det er især lykkedes at få de ældre i byen til at bruge hallen meget, hvilket de slet ikke gjorde før”

Kilde: Interviewperson Sønder Nissum

Ombygningen har betydet, at der er sket en stigning i aktiviteter i hallen, der blandt andet omfatter golf simulator, klatring, squash, fitness. Samtidig er lokalhistorisk arkiv flyttet ind i et af hallens lokaler, ligesom der er læsekrede, aftenskole, kortspil etc. Der er samtidig sket en stigning i spontane aktiviteter i hallen, hvilket i høj grad er blevet muliggjort af den fleksible adgang. Den øgede diversitet i aktiviteter og særligt de nye, utraditionelle aktiviteter stemmer i høj grad overens med ambitionerne forud for projektet.

”Når der er udenbys gæster kører man lige ned forbi multihallen og viser den frem”

Kilde: Bestyrelsesmedlem i borgerforeningen – Sdr Nissum

3.5 Idrætshallen i lokalsamfundet

Multihallen i Sdr. Nissum er tildelt maksimal score vedrørende 'Idrætshallen i lokalsamfundet. Dette hænger sammen med, at ombygningen både har styrket hallen som samlingspunkt, integration af turisme i lokalsamfundet og samtidig har bidraget til at skabe lokal stolthed.

Hallens funktion som samlingspunkt i lokalsamfundet er i høj grad blevet styrket siden ombygningen. Stigningen i aktiviteterne, der i forhold til tidligere nu også består i fitness, billard, møder, squash etc., betyder, at beboerne i højere grad end tidligere mødes tilfældigt sammenlignet med tidligere. Dertil kommer, at der har været en stor stigning i anvendelsen af forsamlingshuset, som ligeledes har styrket hallens betydning som samlingspunkt for lokalsamfundet.

Interviewpersonerne giver udtryk for, at hallen dermed bidrager til, at man i mindre grad føler sig fremmedgjort for hinanden i et lille lokalsamfund, hvor der, ligesom andre steder, er en stigende tendens til individualisering. Hallen bidrager dermed til at styrke sammenholdet i lokalsamfundet. Samtidig påpeger nogle af de interviewede også, at det har skabt en god kommunikation mellem turister og lokalbefolkning. Hallen fungerer her som et forum, hvor man kan mødes uforpligtende.

Hallen giver anledning til stor stolthed internt i lokalsamfundet og opmærksomhed udefra, hvor udefrakommende kommer på besøg. Et eksempel på hallens betydning er her, at man har påbegyndt konstruktionen af en kopi af hallen i en nærliggende by. Folk viser hallen frem, når de får besøg og snakker om den ved sociale arrangementer. Samtidig giver interviewpersonerne udtryk for, at de oplever ombygningen som en succesoplevelse for lokalsamfundet. Det giver mod på at tage nye ud-

fordringer op, at det er lykkedes at komme i mål med projektet på trods af betydelige udfordringer undervejs.

Multihallen i Sdr. Nissum. Foto Rune Johansen.

3.6 Ombygningens samlede betydning

Samlet set har ombygningen haft stor betydning i forhold til alle de parametre Lokale og Anlægsfonden ønskede at påvirke forud for projektet; antal brugere, antal aktiviteter, nye og utraditionelle aktiviteter etc. Virksomme komponenter bag denne udvikling vurderes især at være den fleksible adgang til hallen samt en række nye aktiviteter, hvor især fitness tiltrækker mange nye brugere. Samtidig har en øget alsidighed i faciliteterne fx flere mødelokaler betydet, at man også i højere grad har kunnet tiltrække ikke idrætslige aktiviteter fx lokalhistorisk arkiv til hallen. Ombygningen har generelt betydet en intensivering i brugen af hallen, og projektet lever derfor i høj grad op til målsætningen om at skabe 'nyt liv' i den gamle idrætshal. Dertil kommer at ombygningen har haft positive bifeffekter i forhold til sammenholdet og sammenhængskraften i lokalsamfundet, hvor hallen er blevet det nye samlingssted, ligesom det også har skabt en øget integration af turismen i lokalsamfundet.

4 Trekløverhallen

4.1 Lokalsamfundet og hallen

Stepping ligger 10 km vest for Christiansfeld i Kolding Kommune og har godt 1.000 indbyggere med et opland på yderligere 1.500 indbyggere i nabolandsbyerne Ødis og Frørup. Trekløverhallen og et mindre fodboldanlæg ligger i den sydlige ende af Stepping ud til byens hovedgade. Inden for 100 meter fra hallen ligger både Stepping Skole, børnehave og SFO, hvilket giver Trekløverhallen et potentiale som samlende enhed, der kan skabe mere fællesskab og agere mødested. Processen med opførelsen af Trekløverhallen blev tilbage i 70'erne båret frem af lokale kræfter og blev efter en længere proces realiseret i 1981. Hallen blev bygget af fagfolk og frivillige kræfter, som gik sammen om projektet. Da hallen efter en langstrakt proces var færdigbygget blev den navngivet "Trekløverhallen" for at symbolisere samarbejdet mellem de tre lokalsamfund.

Visionen for ud- og ombygningen af Trekløverhallen var at skabe et aktivitets- og værested på linje med de traditionelle forsamlingshuse, hvor alle mødes og udøver sportslige og sociale aktiviteter via fleksible rammer 24 timer i døgnet. Visionen for hallen er at give tilbud til alle børn, unge, voksne og ældre i regi af det organiserede foreningsliv, skole, institution, familien eller på egen hånd. Der var ikke forud for kontakten til Lokale og Anlægsfonden taget lokalt initiativ til et projekt for ombygning eller udvidelse af hallen i Stepping.

4.2 Ombygningen af Trekløverhallen

Trekløverhallen blev færdigombygget i 2011. Den lokale indsats omkring Trekløverhallen i Stepping og arkitekterne fra GPP har åbnet hallen op med en ny facade bestående af store glaspartier, så brugerne på vej mod hallen kan se, hvad der sker inde i den, og brugerne inde i hallen får lysere omgivelser. Desuden har hallen fået tre nye tilbygnin-

ger, hvor hver tilbygnings tagflade føres helt ned til jorden. En tagflade med ovenlyskupler, en anden med værestedstrappe, og en tredje, der kan bruges af skatere på rulleskøjter eller skateboards.

Indvendig har ombygningen af Trekløverhallen resulteret i en fleksibel indretning. De nye lokaler kan opdeles og ændre størrelse alt efter behov - inklusiv selve idrætshallen, der er udstyret med en foldevæg, der kan dele den store idrætsbane op i to. Med tilbygningerne skabes også en række mindre nicher både indvendigt og udvendigt, som kan udnyttes til en række aktiviteter, eksempelvis er der ved at blive indrettet et musiklokale, ligesom der også er bordfodbold og storskærm til filmfremvisning. Udendørs er der etableret en 60 meters løbebane og streetbasket bane, hvilket gør areaerne rundt om banen mere attraktive for nye brugergrupper.

Trekløverhallen i Stepping efter ombygningen. Foto: Rune Johansen.

Hovedparten af de projekterede faciliteter blev realiseret med ombygningen. Man fik dog på grund af økonomiske begrænsninger ikke et nyt gulv i hallen, så dette er ikke på helt samme niveau som de nye tilbygninger, hvilket dog ikke ifølge interviewpersonerne har den store betydning. Ombygningen, som den er blevet realiseret, skaber gode forudsætninger for at projektet kan skabe øget

FIGUR 4.1
Scorecard Trekløverhallen i Stepping

Indikatorer	Vurderingsgrundlag	Score
A. BRUGERE AF IDRÆTSHALLERNE:		
1) Vækst i antal brugere (kvinder, mænd, børn) og aldersvariation	Antallet af medlemmer i Samvirke idrætsforening, der er den største forening, har ligget nogenlunde stabilt på ca. 570 medlemmer både før og efter ombygningen. Der er kommet ca. 50 nye medlemmer inden for taekwondo og boksning, men til gengæld har andre idrætsgrene mistet et tilsvarende antal, så der er ikke tale om en egentlig vækst i antal medlemmer samlet set. Det er dog især i forsamlingshuset at der er kommet mange flere, fordi det er flyttet op fysisk i hallen. Interviewpersonerne vurderer at der kommer ca. 100 ugentligt (og nogle gange flere), hvilket giver en masse liv i hallen*, **.	2
2) Nye brugergrupper	Ja, flere ældre fordi forsamlingshuset nu er i hallen*. Mange af dem kommer på mere sporadisk basis til enkeltarrangementer i forbindelse med forsamlingshuset	2
3) Ændringer i adfærd hos brugere	Samvirke bruger mere af hallens samlede kapacitet, i modsætning til tidligere hvor de lejlighedsvist lejede ud til udefrakommende. I den forbindelse har den nye skillevæg været med til at øge udnyttelsesgraden, så der kan laves flere aktiviteter. Der er mange brugere, som bruger det mere, og nogle af de nye aktivitetstilbud, som vil have mere tid i hallen. Desuden er der kommet flere fodboldhold og gymnastikhold. Udendørsarealerne med ramperne bliver virkelig brugt, der er altid børn og mere liv*.	3
B. AKTIVITETER I OG OMKRING IDRÆTSHALLEN:		
4) Antal forskellige fritids- og idrætsaktiviteter	Nye aktiviteter: taekwondo, boksning og dans. Selvom forsamlingshuset ikke er nyt er det blevet tættere integreret med hallen, hvilket tiltrækker flere ikke-idrætslige brugere og skaber mere liv og sammenhold*.	2
5) Andre (nye) aktiviteter i forbindelse med den nye hal end strengt idrætsfaglige, funktionel variation	Forsamlingshuset bidrager til at danne ramme om en række nye (sociale) arrangementer: dans, byfest, banko, sangaften, selskabsfester, fællesspisning, julefrokost etc. Der er også mulighed for at få mad leveret fra forsamlingshuset, fordi det er forpagtet ud, hvilket gør det mere attraktivt til private arrangementer*.	3
6) Liv og graden af selvorganisering ift. Hallen	I nogen grad: Muligheder for selvorganisering er relativt begrænset i selve hallen, men de arbejder på et elektronisk bookingsystem, som vil gøre det mere fleksibelt at bruge hallen. Forsamlingshuset rummer muligheder for selvorganisering både hvad angår idrætslige og sociale arrangementer. Samspejlet mellem de indre og ydre arealer er også lykkedes rigtig godt, og især de ydre faciliteter giver gode muligheder for selvorganiseret leg og idræt for børn og unge. *.	2
7) Åbningstider	Halbestyreren er til stede når der er aktivitetstimer i hallen. De er ved at arbejde på et nøglebriksystem. På nuværende tidspunkt er det kun brugere af motionscentret, der har en nøglebrik, der altid giver adgang. Åbningstider er 6-22.	2
D. IDRÆTSHALLEN I LOKALSAMFUNDET:		
8) Integration i lokalsamfundet	Dem der kom i det gamle forsamlingshus (uden for hallen) er rykket med i det nye, mens der også er kommet nye til. Samtidig er muligheden for at få mad i forsamlingshuset et nyt element fordi der ellers ikke er mange andre alternative muligheder. Der er et stærkt sammenhold, som er blevet udbygget i den nye hal, fordi forsamlingshuset og selve halgulvet ligger lige ved siden af. Det er dog ikke lykkedes at gøre hallen til samlingspunkt for de ældre, ligesom det heller ikke er lykkedes at tiltrække erhvervsfolk til mødefaciliteter.	2
9) Antal frivillige ledere	Ja, der er kommet flere frivillige ledere inden for de nye aktiviteter. Det er nemt at finde folk der vil hjælpe, men svært at få dem til at tage ansvar. Det er ikke blevet nemmere at rekruttere til de faste hold*, **.	2
10) Omtale og kendskab til nye haller i lokalområdet	Folk har mere ejerskab til hallen og der er en positiv stemning omkring hallen, på den anden side har den opbakning aldrig manglet. Hallen er et samlingspunkt, hvor der er mulighed for at møde folk. Det tiltrækker helt klart nogen at hallen rent arkitektonisk er blevet så åben, lys og indbydende at se på. Selve byggeprojektet har i høj grad været med til at skabe sammenhold i lokalsamfundet. Interviewpersonerne siger, at det har en kæmpe betydning for lokalsamfundet.	3
11) Lokal stolthed omkring ny hal	Når man nævner Trekløverhallen kender folk med det samme historien om hallen, og at det var os der fik en ny, flot hal og det imponerer.	3
Samlet Score		26

Kilde: DAMVAD 2013

Note: * På baggrund af interview ** På baggrund af fremsendte sendte tal fra forening/hal *** Andet fremsendt materiale, fx pjecer etc.

sammenhængskraft i lokalsamfundet og nyt liv i den gamle hal.

4.3 Brugere af idrætshallen

Overordnet set er det i nogen grad lykket at tiltrække flere brugere til hallen, hvilket afspejles i, at hallen i forhold til antal brugere, nye brugergrupper og frivillige scorer 2 ud af 3 mulige, jf. scorecard ovenfor (samlet score på 9 ud af 12 mulige). Det er især i regi af forsamlingshuset, som i modsætning til tidligere er blevet en integreret del af hallen, der er kommet flere og nye brugere. Samtidig er der i høj grad sket en intensivering af de eksisterende brugeres udnyttelse af hallen. Det er dog ikke lykkedes at tiltrække nye brugere eller brugergrupper til aktiviteterne på halgulvet, ligesom nye frivillige primært er i forhold til nye aktiviteter.

Det er vanskeligt at påvise nogle betydelige ændringer i medlemstallet til idrætsforeningen, idet deres medlemstal har ligget temmelig stabilt på omkring 570 medlemmer både før og efter ombygningen. Der er kommet nye medlemmer inden for taekwondo og boksning, men ved eftersyn synes det mere at være en ændring i brugsmønstret, da der har været et tilsvarende fald i medlemmer for andre traditionelle idrætsgrene.

Ombygningen af hallen kan derimod mærkes på brugen af forsamlingshuset, der er blevet flyttet op i hallen, hvilket har trukket flere ældre til som en ny brugergruppe. Forsamlingshuset bliver nu brugt langt mere intensivt end tidligere og interviewpersonerne vurderer, at der kommer ca. 100 personer ugentligt. Det er i høj grad lykket at integrere forsamlingshuset i hallen, og det har tilført nyt liv til hallen, at der er kommet denne mulighed for socialt samvær. Forsamlingshuset bruges dog typisk sporadisk til enkeltarrangementer, men det bidrager alligevel til at skabe mere socialt liv i hallen.

Idrætsforeningen Samvirke lejede tidligere hallen ud lejlighedsvis til udefrakommende, men efter ombygningen bruger de stort set hele hallens ka-

pacitet de fleste af ugens dage. Her er det væsentligt at hallen har fået en skillevæg, som kan dele halgulvet i to, hvilket har givet mulighed for at afholde flere aktiviteter på samme tid og øge hallens udnyttelsesgrad. Interviewpersonerne fremhæver skillevæggen som noget af det bedste der er sket. Samtidig har de nye faciliteter også tiltrukket flere fodboldhold og gymnastikhold. Der er kommet flere frivillige inden for de nye aktiviteter (taekwondo, boksning, dans), mens det ikke er blevet nemmere at rekruttere og fastholde frivillige inden for de traditionelle sportsgrene.

Sidst men ikke mindst bliver de nye ramper i høj grad brugt af børn og unge, som leger på ramperne. Der er således sket en stigning i brugen af de nye udendørs faciliteter, og arkitekternes ambition om i højere grad at integrere det ydre med det indre er i høj grad lykkedes, hvilket bidrager til at give mere liv i og omkring hallen.

4.4 Aktiviteter i og omkring idrætshallen

Det er i høj grad lykket at skabe forbedrede rammer for nye aktivitetsmuligheder i det nye forsamlingshus. Der er også kommet mere aktivitet i hallen, ligesom der er kommet nye idrætsaktiviteter efter ombygningen. Langt størstedelen af aktiviteterne består dog stadig i de traditionelle aktiviteter (boldspil og gymnastik), der også fandt sted før ombygningen, ligesom ombygningen ikke har betydet en stigning i selvorganiserede aktiviteter på halgulvet. Derfor tildeles maksimal score til nye ikke-idrætslige aktiviteter (jf. forsamlingshuset), mens nye idrætslige aktiviteter og selvorganisering scores 2, hvilket samlet giver en score på 7 ud af 9 vedrørende aktiviteter.

Efter ombygningen er der kommet tre nye aktiviteter i hallen: taekwondo, boksning og dans. Disse har en forholdsvis stor tilslutning og efterspørger mere tid i hallen. Det opleves dog stadig som

svært at starte nye aktiviteter, dels pga. et begrænset antal instruktører, men også pga. et begrænset antal indbyggere, der i forvejen er aktive i hallen. Der arbejdes på et elektronisk bookingsystem, som skal gøre det mere fleksibelt at anvende hallen og åbne op for bedre mulighed for selvorganisering, men det er fortsat en udfordring at få det integreret. Det er på nuværende tidspunkt kun brugerne af motionscentret som har en nøglebrik, der giver fleksibel adgang, men der er et potentiale for at integrere online booking mere.

”Der er kommet mere fælles liv i hallen – folk har fået øjnene op for at man også godt kan komme i hallen uden at dyrke idræt”

Kilde: Interviewperson, Trekløverhallen

Foruden de nye idrætsaktiviteter bidrager integrationen af forsamlingshuset i hallen til en række nye aktiviteter. Forsamlingshuset er forpagtet ud til en selvstændigt erhvervsdrivende, som leverer mad til arrangementer i regi af forsamlingshuset, hvilket er et nyt og attraktivt element. Det betyder at mange flere afholder private fester af forskellig art. Interviewpersonerne fremhæver at de er overraskede over tilslutningen til forsamlingshuset, og at det danner rammen om et væld af organiserede og selvorganiserede aktiviteter, herunder byfest, sangaften, bankospil, julefrokoster, fællesspisning mv. Derudover har især de nye udendørs faciliteter bidraget til, at de lokale børn i højere grad bruger hallen som mødested, legeplads og andre former for selvorganiserede aktiviteter. De nye indendørs niches er indtil videre ikke blevet udnyttet til selvorganiserede aktiviteter i særlig høj grad.

4.5 Idrætshallen i lokalsamfundet

Overordnet set er Trekløverhallens rolle som samlingssted i nogen grad blevet styrket; de oplever større tilslutning end tidligere til forsamlingshuset

med flere ældre som ny brugergruppe, men det er ikke lykkedes decideret at gøre det til de ældres samlingspunkt. Det er heller ikke lykkedes at tiltrække det lokale erhvervsliv til mødefaciliteterne, hvilket interviewpersonerne ellers gerne så som et led i en bedre forankring i lokalsamfundet. Samlet set tildeles ombygningen 8 ud af 9 mulige point, eftersom det har haft en betydelig effekt på sammenhold, omtale af hallen og stoltheden i lokalsamfundet. Største indvending er, at hallen ikke helt i det omfang man havde ønsket er blevet samlende for lokalsamfundet. Der vurderes dog at være potentiale for, at dette fremover i højere grad kan realiseres.

Trekløverhallen i Stepping efter ombygningen. Foto: Rune Johansen.

Integrationen af forsamlingshuset i hallen har tilskyndet flere til at komme lejlighedsvist. Interviewpersonerne giver udtryk for, at folk i byen oplever en udbredt grad af ejerskab og positiv stemning omkring hallen. De forklarer blandt andet dette med, at et bredt udsnit af lokalsamfundet har været involveret i byggeprocessen, som har skabt mere sammenhold. Da den kommunale skole ved siden af hallen for nyligt blev nedlagt, lykkedes det de lokale kræfter at bevare elevgrundlaget ved at etablere en friskole i stedet for. Det har bidraget til et tættere sammenhold mellem hallen og skolen, som er en af de hyppigste brugere. Interviewpersonerne påpeger, at det nye skoleprojekt måske

ikke var lykkedes, hvis ikke hallen var blevet ombygget. Det er svært at eftervise en sådan kontraktisk påstand, men interviewet efterlod et klart indtryk af, at ombygningen af hallen har styrket lokalsamfundet.

Interviewpersonerne fremhæver, at den nye, åbne facade er med til at promovere hallen udadtil. Når man nævner Trekløverhallen kender de fleste lokale folk historien om hallen, og synes det er imponerende at så lille et samfund har præsteret at få en så moderne hal – det er med til at skabe stolthed i lokalsamfundet.

4.6 Ombygningens samlede betydning

Ombygningen har medført, at der er blevet tilført en række nye idrætslige og ikke-idrætslige aktiviteter. Hvad angår de idrætslige aktiviteter har en række nye aktivitetstilbud samt den nye fleksible inddeling af hallen betydet en intensivering i brugen af hallen, mens der dog ikke er kommet betydeligt flere brugere eller nye brugergrupper til. Forsamlingshuset har omvendt betydet, at mange mennesker, der ellers ikke kom i hallen nu bruger hallen i forbindelse med en række forskellige ikke-idrætslige aktiviteter. I forhold til den centrale målsætning bag projektet om at tiltrække nye brugere og brugergrupper er det især forsamlingshuset, der har haft betydning, mens de øvrige halfaciliteter ikke synes at have gjort en forskel i forhold til dette. Til gengæld har særligt den fleksible opdeling med den nye foldevæg været virksom i forhold til at intensivere brugen af hallen. Derudover har de nye udendørs faciliteter skabt nye selvorganiserede aktiviteter blandt børn. Samlet set er det især de tre elementer: foldevæggen, forsamlingshuset og de udendørs faciliteter, der har bidraget til at skabe nyt liv i og omkring hallen. De nye niches vurderes derudover at have et uudnyttet potentiale.

5 Allested-Vejle hallen

5.1 Lokalsamfundet og hallen

Allested-Vejle ligger 18 km syd for Odense i Faaborg-Midtfyn Kommune og har ca. 1.100 indbyggere. Allested-Vejle Hallen ligger 100 m fra byens hovedgade med skole og SFO som de nærmeste bygninger. Den oprindelige hal blev indviet i 1982 og blev bygget af områdets beboere med en stor økonomisk og fysisk indsats. Den oprindelige hal var relativt primitivt opført som en "boblehal", dvs. en hal bestående af gummibelagt lærred, der blev holde oppe ved hjælp af overtryk. Efter de første tre år i den stand, blev det muligt at bygge hallen op mere traditionelt med limtræsruer og mursten, hvilket endnu engang blev muliggjort ved hjælp af frivilligt arbejde.

Hallen var fra begyndelsen tænkt som en træningshal uden større muligheder for tilskuere, ligesom den også var uden cafeteria og andre lignende faciliteter. I 2008 opstod muligheden for at få gennemført en længe ønsket udvidelse med støtte fra blandt andet Lokale og Anlægsfonden, kommunen og en række andre private fonde, som blev ansøgt om støtte. Lokale kræfter i hallens bestyrelse havde forud for kontakten til Lokale og Anlægsfonden arbejdet målrettet på en udvidelse/ombygning af hallen, og muligheden for at modtage støtte fra Fonden var derfor en kærkommen åbning i forhold til denne dagsorden. Visionen for ombygningen var blandt andet drevet af et ønske om at få flere omklædningsfaciliteter til at understøtte udendørs idræt, et cafeteria og en anden sal, som kunne give muligheder for andre og nye aktivitetstilbud.

5.2 Ombygningen i Allested-Vejle

Ombygningen af Allested-Vejle hallen blev foretaget i samarbejde med BSAA Arkitekter. Hallens fysiske transformation understreges af at den nu kaldes Allested-Vejle Fritidscenter for at betone de

nye aktivitets- og opholdsmuligheder. Projektet stod færdigt i august 2011. Faciliteterne er blevet udvidet betragteligt og indeholder nu et moderne motionscenter, squashbane, mødelokaler, køkken, café og eventområde, samt lokale til Body Biking (Spinning). Ud over disse lokaliteter eksisterer 20 x 40 meter banen stadig, med mulighed for dyrkning af de traditionelle holdsportsgrene som fodbold og håndbold. I kælderens under hallen er der fortsat et 15-meter skydeanlæg, hvor de tilstødende lokaler blev moderniseret og istandsat i forbindelse med tilbygningen. Det nye fritidscenter er blevet forøget mere end de øvrige haller arealmæssigt, idet den ikke havde samme faciliteter fra starten. Dette omfatter eksempelvis et helt nyt indgangsparti, en ny første sal med lounge- og cafeområde med kig over idrætshallen og en ny tagterrasse.

Note: Eventtrappen i Allested-Vejle. Foto Rune Johansen

Ombygningen blev på flere punkter anderledes end det oprindeligt var tiltænkt: for det første var det meningen, at der skulle have været en permanent opdeling af hallen i to dele. Dette modsatte de lokale repræsentanter sig imidlertid, da man ønskede at bevare den traditionelle håndboldbane, hvor traditionelle aktiviteter som håndbold, fodbold og gymnastik fortsat udgjorde kerneaktiviteter. Efterhånden som projektet skred frem, blev man derudover af økonomiske hensyn nød til at begrænse ombygningen, hvilket resulterede i, at til-

bygningen blev begrænset til to etager i stedet for tre. Dette ændrede dog ikke ved den overordnede vision, der ifølge indstillingen til bestyrelsen især var at skabe et nyt mødested, hvor der er plads til alle, og hvor både organiserede og selvorganiserede aktiviteter kan udfolde sig.

FIGUR 7.1

Scorecard Fritidscenteret i Allested-Vejle

Indikatorer	Vurderingsgrundlag	Score
A. BRUGERE AF IDRÆTSHALLERNE:		
1) Vækst i antal brugere (kvinder, mænd, børn) og aldersvariation	Medlemstallet til de traditionelle aktiviteter (fodbold, håndbold, badminton, bordtennis) har ligget stabilt på ca. 400 medlemmer såvel før som efter ombygningen. Der er kommet en del nye til ifm. de nye aktiviteter, hvilket altovervejende skyldes fitness. Brugen af fitness og body bike er medlemskabsbaseret via AUI, så derfor er der en del nye medlemmer, selvom det sådan set fungerer selvorganiseret. Samlet set har de nye aktiviteter dog betydet en stigning i antallet af medlemmer fra omkring 400 til omkring 600. Skydeforeningen er blevet sammenlagt med en anden forening, hvilket har fået medlemstallet til at stige lidt og de tiltrækker også nye folk fra andre byer*, **.	3
2) Nye brugergrupper	Ja: ældre og enkelte folk fra andre byer. Fitness trækker i særdeleshed en ny gruppe ældre fra 50+ til, der er endda folk i 90 års alderen også.	3
3) Ændringer i adfærd hos brugere	Der er kommet mere aktivitet i hallen, primært som følge af de nye faciliteter. Helt overordnet har brugsmønstret dog ikke ændret sig væsentligt. Brugen af halgulvet forbeholdes fortsat primært den organiserede idræt og bruges i 1695 aktivitetstimer i 2012, hvilket svarer til niveauet før ombygningen. Men udendørsarealerne bruges mere af unge, som render og leger. Der er generelt lidt mere liv i og omkring hallen, blandt andet bruges den nye eventtrappe også til foredrag, filmvisninger og andre aktiviteter*, **.	2
B. AKTIVITETER I OG OMKRING IDRÆTSHALLEN:		
4) Antal forskellige fritids- og idrætsaktiviteter	Nye aktiviteter: squash, body bike og fitness. Der har også været forsøg med formiddagsidræt, som skulle trække ældre til, men der har været løs tilslutning*, **.	2
5) Andre (nye) aktiviteter i forbindelse med den nye hal end strengt idrætsfaglige, funktionel variation	Der er oprettet et eventudvalg, som finder på nye og andre aktiviteter bl.a. børnefødselsdage, konfirmationer, filmvisninger, fastelavn, foredrag. Skolen benytter især den nye eventtrappe til sociale/faglige arrangementer. Her deltager også folk som ikke er i bestyrelsen. Der er kommet flere mødeaktiviteter. Løbeklubben har også forsøgt sig med nye løbetyper (stavgang og lign.) og arrangerer lejlighedsvist større løb, som har haft fin tilslutning, selvom løbeklubben er ret lille*.	2
6) Liv og graden af selvorganisering ift. Hallen	I nogen grad: Fitness er tilgængeligt med nøglekort. Derudover bruges udendørsarealerne rigtig af unge. Der er mulighed for øget grad af selvorganisering gennem bookingsystemet. Der er dog i forvejen en høj belægningsprocent, og interviewpersonerne mener, at det nuværende system fungerer godt ift. de behov der er i lokalsamfundet*.	2
7) Åbningstider	Hallen har fået et elektronisk lukkesystem, så hallen åbner og lukker automatisk, hvilket har gjort hallen væsentlig mere tilgængelig. Det betyder at hallens åbningstider er blevet udvidet så man kan få adgang til hallen fra 06-23. De lokale har taget godt imod det og tager sig af hallen og undersøger hvis der sker noget eller de hører noget mistænkeligt omkring hallen*, ***.	3
C. IDRÆTSHALLEN I LOKALSAMFUNDET:		
8) Integration i lokalsamfundet	Fritidscenteret er i højere grad end tidligere blevet et mødested for folk. Skolen bruger det i særdeleshed endnu mere end tidligere. Samtidig promoveres fritidscenteret i det hele taget i lokalsamfundet og erhvervslivet benytter det lidt ifm. mødeaktiviteter, og der vurderes at være mere potentiale. Det er endnu ikke helt lykkedes at samle idrætslivet i byen i hallen, fx er fodbold stadig adskilt. Der er folk fra andre byer, som de oplever kommer til centeret pga. skydeforeningen og de nye fitnesslokaler, men ellers er det relativt begrænset med decideret bosætning og afledt turisme*.	2
9) Antal frivillige ledere	Fitness og nye aktiviteter har givet nye frivillige, men det er ikke blevet nemmere at skaffe frivillige til de traditionelle sportsgrene. På sigt vurderes det, at de nye faciliteter kan gøre det mere attraktivt at være frivillig i hallen*.	2
10) Omtale og kendskab til nye haller i lokalområdet	Mange nye mennesker kommer og ser hallen. Selve det at hallen er blevet til et fritidscenter har bidraget til at skabe synlighed og interesse for indbyggerne.	3
11) Lokal stolthed omkring ny hal	Ja, rigtig mange er stolte af hallen og imponerede over bygningen. Det giver et fornyet sammenhold på tværs af forskellige idrætsgrene, ligesom hallen fungerer som mødested. Der bliver talt om den i byen og en interviewperson nævner, at hun har set nye mennesker som kommer tæt på og kigger på hallen.	3
Samlet Score		27

Kilde: DAMVAD 2013

Note: * På baggrund af interview ** På baggrund af fremsendte sendte tal fra forening/hal *** Andet fremsendt materiale, fx pjecer etc.

5.3 Brugere af idrætshallen

Overordnet set er det med ombygningen af hallen lykket at tiltrække nye medlemmer til de to største foreninger, hvilket primært skyldes de nye aktivitetstilbud, der især har tiltrukket ældre som en ny brugergruppe. Det er dog ikke lykkedes at tiltrække frivillige ledere til de eksisterende sportsgrene, ligesom der ikke er sket en intensivning af de eksisterende aktiviteter. Derfor tildeles der ikke maksimal støtte i forhold til dette. Hallen scores samlet 10 ud af 12 i forhold til brugere.

”Det er især fitness, der har tiltrukket en nye gruppe af ældre, vi har endda nogle helt op i 90 års alderen”

Kilde: Interviewperson, Allested-Vejle

Antallet af medlemmer, der dyrker de klassiske organiserede idrætsgrene (fodbold, håndbold, badminton, bordtennis), har ligget nogenlunde stabilt såvel før som efter ombygningen på omkring 400 medlemmer. Antallet af medlemmer er dog efter ombygningen steget til omkring 600 personer, hvoraf langt hovedparten af stigningen kan tilskrives de nye, moderne fitnessfaciliteter. Brugen af fitness kræver et medlemskab, hvorefter man selv med et nøglekort kan bruge faciliteterne i centerets åbningstid. Det har vist sig især at tiltrække flere ældre, som aldersmæssigt varierer fra 50 år til helt op i 90 års alderen, hvilket er en helt ny brugergruppe. Samtidig er det også nævneværdigt at fitnessfaciliteterne bruges af unge teenagere i alderen 15-20 års alderen, hvilket foreningen er positivt overraskede over. Skydeforeningen er under ombygningen blevet lagt sammen med en anden skydeforening, hvilket har betydet at alle arrangementer afholdes i Allested-Vejle hallen, med en lille medlemsfremgang til følge.

Generelt har brugsmønstret i hallen ikke ændret sig efter ombygningen hvad angår brugen af halgulvet, men der er kommet mere aktivitet i hallen samlet set på nogle områder. Det automatiske lukkesystem har betydet bedre adgang for brugerne til fitnessfaciliteterne. Ligeledes er der sket en intensivning af brugen af udendørsarealerne blandt børn og unge, hvor de i højere grad er kommet selvorganiserede aktiviteter. Der er også kommet flere instruktører inden for de nye aktivitetstilbud som fitness og body bike. Antallet af frivillige ligger dog på omtrent samme niveau inden for de traditionelle idrætsgrene. Interviewpersonerne tilknyttet hallen fortæller at det er svært at tiltrække og fastholde frivillige, men at der er et potentiale for at det kan blive mere attraktivt med de nye faciliteter.

5.4 Aktiviteter i og omkring idrætshallen

Aktivitetsniveauet i hallen er generelt blevet øget efter ombygningen, og stigningen er primært sket inden for de nye aktivitetstilbud. De nye aktivitetstilbud har varierende tilslutning, men centret bruges i højere grad end tidligere til sociale og faglige arrangementer. At der ikke tildeles maksimal score skyldes, at hallen ifølge interviewpersonerne, på trods af gode fremskridt, ikke har formået at udnytte de nye faciliteter optimalt. Eksempelvis er fodbold stadig ikke tilknyttet hallen (de træner fortsat i separat klubhus), og de har en konkret udfordringer med mangel på omklædningsrum, hvilket har forhalet processen en del. Derfor scorer ombygningen kun 6 ud af 9 mulige vedrørende aktiviteter.

Aktivitetsniveauet er steget en del inden for de nye aktivitetstilbud (fitness, body bike og squash). Hvor især fitness og body bike bliver brugt af de lokale. Dette hjælpes ligeledes på vej af den nye fleksible adgang, der er kommet med ombygningen (som dog ikke omfatter fleksibel booking af halgulvet). Det er vanskeligt at opgøre i hvilket omfang at squashbanen bliver brugt, da det ikke registreres

hvor meget den bruges. Interviewpersonerne tilkendegiver at det er en udfordring at få et nyt tiltag som squash til at fungere, eftersom det ikke er lokalt kendt og der er ingen instruktører inden for det, så det er svært at vække interessen. Det bruges sporadisk, og så udnytter foreningen lokalerne til flere body bike-hold. Umiddelbart kan man undre sig over hvorfor man har bygget en squashbane, hvis der ikke er et lokalt behov for dette. Interviewpersonerne gav dog udtryk for, at det var et stærkt ønske fra de lokale kræfter bag ombygningens side at få bygget banen.

” Hallen har fået et elektronisk lukkesystem, så hallen er åben fra 6-22 i hverdagene, hvilket betragtes som lidt af en revolution ”

Kilde: Interviewperson, Allested-Vejle

På selve halgulvet er aktivitetsniveauet nogenlunde det samme som før ombygningen, hvor der før ombygningen gennemsnitligt blev brugt 1725 aktivitetstimer, blev der i 2012 brugt 1695 aktivitetstimer, hvilket er på nogenlunde samme niveau. Interviewpersonerne fremhæver at der i forvejen var en relativ høj belægningsprocent på halgulvet, og systemet fungerer fint til at dække de lokale behov. Man kunne dog overveje om et mere fleksibelt bookingsystem kunne øge udnyttelsen af halgulvet.

Centret har fået en eventtrappe og et mere åbent indgangsparti, som i stigende grad anvendes af skolen/ungdomsklubben og andre lokale til at holde en række forskellige aktiviteter såsom filmvisninger, foredrag etc. Dertil kommer, at der er blevet oprettet et eventudvalg med deltagelse af lokale, som arrangerer sociale og faglige arrangementer (børnefødselsdage, fastelavn, konfirmation mv.), hvilket bidrager til at gøre centret til et møde-

sted. Ligeledes benyttes de nye mødefaciliteter mere, hvorfor der er kommet mere liv i og omkring centret. Endelig er der kommet et nyt elektronisk adgangssystem, hvor dørene automatisk åbner og lukker, så der er adgang til hallen fra 6-22 i hverdagene og 6-00 i weekenden. Dette har bidraget til, at der er mere selvorganiseret liv i hallen.

5.5 Idrætshallen i lokalsamfundet

Ombygningen har skabt stort kendskab til og stolthed af hallen i lokalsamfundet. Dog er det ikke fuldt ud lykkedes at udnytte hallens potentiale som samlingspunkt, hvorfor der ikke scores maksimalt i forhold til integration i lokalsamfundet. Samlet scorer ombygningen dog 8 ud af 9 mulige i forhold til lokalsamfundet.

Fritidscenteret er i højere grad end tidligere blevet et mødested for folk i lokalsamfundet og har formået at lokke flere ældre til, ligesom nye mennesker kommer og kigger på den nye bygning. Fritidscenteret har altid haft en vigtig placering i lokalsamfundet som er blevet konsolideret, men der er fortsat potentiale til at centret i endnu højere grad kan være mødested for lokalsamfundet. Fritidscenteret appellerer stadig mest til skolen og brugerne af de traditionelle idrætsgrene. Skolen og ungdomsklubben benytter det stadig mere som samlingssted. Interviewpersoner giver derudover udtryk for, at der med introduktionen af de nye aktivitetstilbud bliver skabt mere sammenhold på tværs af idrætten. Samtidig benyttes mødefaciliteterne en del mere.

Generelt er interviewpersonernes indtryk at det nye center er blevet taget rigtigt positivt imod og de lokale føler ejerskab og stolthed over den nye bygning. Der er mange, der kommer og kigger på hallen, hvilket er et tegn på at ombygningen skaber opmærksomhed lokalt. Interviewpersonerne mener overordnet set, at ombygningen af hallen har skabt

mere synlighed og interesse for hallen. Projektet har tilført konstruktiv energi til lokalsamfundet, og interviewpersonerne forventer, at der med tiden vil komme yderligere interesse for hallen som platform for idrætsudøvelse og socialt mødested.

5.6 Ombygningens samlede betydning

Det er med ombygningen i Allested-Vejle lykkedes at tiltrække flere brugere og nye brugergrupper samtidig med at projektet har tilført en række nye idrætslige og ikke-idrætslige aktiviteter til hallen – alt sammen forhold, der indgår som centrale målsætninger i 'Nyt liv i gamle haller'. Særligt to elementer vurderes at have været betydningsfulde i forhold til dette: det nye fitnessrum og den fleksible adgang til hallen. Hallen er i højere grad blevet et samlingspunkt i lokalsamfundet, om end dette kunne styrkes yderligere. Eksempelvis er udenørs fodbold endnu ikke tilknyttet hallen. Interviewpersonerne nævner konkret manglende omklædningsfaciliteter som en barriere i forhold til dette. De påpeger endvidere, at dette har været et lokalt ønske hele vejen gennem processen, som dog ikke blev en del af projektet på grund af manglende enighed om at prioritere det fra arkitekter og Lokale og Anlægsfondens side. Derudover er der ikke sket en væsentlig intensivering i brugen af hallen blandt de eksisterende brugere. Et uudnyttet potentiale kunne være at åbne halgulvet op for mere fleksibel booking, hvilket sammen med den fleksible adgang vurderes at kunne skabe en bedre udnyttelse af halgulvet.

Note: Eventtrappen i Allested-Vejle. Foto Rune Johansen

6 Læring på tværs af de tre projekter

I dette kapitel samles evalueringens analyser på tværs af de tre projekter, idet erfaringerne og graden af målopfyldelse i de tre hal projekter sættes i perspektiv i forhold til det overordnede mål om at skabe nyt liv i de gamle haller. Kapitlet afrundes med en række fremadrettede anbefalinger, der kan tjene som inspiration for andre lokalsamfund, der ønsker at påbegynde lignende moderniseringer.

I tillæg til læringen på tværs af de tre projekter vil resultaterne løbende blive relateret til de seks overordnede mål for Lokale og Anlægsfondens initiativer, hvor hensigten er at gennemføre projekter der:

- Bygger på arkitektur af høj standard og er nyskabende i funktion, organisering og aktiviteter.
- Hviler på lokalt engagement i planlægning, finansiering og drift af faciliteterne.
- Skaber rammer for aktiviteter, der tager udgangspunkt i frivilligt arbejde.
- Har flere brugergrupper, der på demokratisk vis har indflydelse på aktiviteterne.
- Samlet set sikrer mangfoldighed i brugernes muligheder for at vælge udfoldelsesform og faciliteter.

Denne evaluering er ikke en vurdering af de arkitektoniske løsninger, men løsningerne evalueres dog i forhold til, om de har betydet noget for funktion, organisering og aktiviteter.

Målet med evalueringen har været at undersøge i hvilket omfang ombygningerne bidrager til målsætningerne bag 'Nyt liv i gamle haller'. Det vurderes derfor mere specifikt:

- Om det er lykkedes med udgangspunkt i lokalsamfundene at skabe nyt liv i de renoverede haller.

- Om det er lykkedes at tilføre hallerne nye aktiviteter og tiltrække nye brugergrupper.
- Om de moderniserede haller har fungeret som lokalt kraftcenter for både den organiserede idræt og den selvorganiserede idræt.

På tværs af de tre hal projekter er det lykkedes at:

- **Tiltrække nye brugergrupper**, særligt seniorer og børn, hvilket bidrager til den overordnede målsætning om inddragelse af flere brugergrupper samt projektets mål om at skabe nyt liv i hallerne.
- Skabe rum for **nye aktiviteter både sociale og idrætsorienterede** - i tråd med projektets målsætning. Især forsamlingshusfunktionen har tilført liv og aktivitet, mens tilbud om fitness på tværs af de tre haller har bidraget med aktivitet for nye brugergrupper. I tråd med Lokale og Anlægsfondens overordnede målsætning er der hermed skabt øget mangfoldighed i mulige udfoldelsesformer.
- Forankre de moderniserede haller i lokalsamfundet gennem **udstrakt involvering af lokale kræfter** i udviklings- og gennemførelsesfasen af projekterne. Dette bidrager til Fondens målsætning om, at projekter skal hvile på lokalt engagement.

Overordnet set vurderer DAMVAD på baggrund af ovenstående, at de tre ombygninger gennemført i forbindelse med 'Nyt liv i gamle haller' 1) i høj grad lever op til de målsætninger, der indgik i visionerne bag projektet. 2) I betydelig grad har bidraget til at fremme Lokale og Anlægsfondens overordnede målsætninger.

6.1 Brugere af idrætshallen

En væsentlig del af formålet med ombygningerne har været at tiltrække nye og forskellige brugergrupper samt skabe rammer for nye og utraditionelle aktiviteter.

Som det fremgår af figur 6.1 har hallerne en gennemsnitlig målopfyldelse på 89 % af den maksimale score i forhold til brugere. Overordnet set er det med ombygningerne således lykkes hallerne at tiltrække flere brugere, om end der er en del variation mellem de tre haller. Kigger man på tværs af de tre haller er det karakteristisk, at de reelle stigninger i antal brugere/medlemmer ikke sker inden for de traditionelle idrætsgrene, men inden for de nye aktivitetstilbud. På tværs af de tre haller har de traditionelle idrætsgrene til gengæld ikke haft synlig medlemsmæssig gavn af ombygningen. Dette er dog i overensstemmelse med både de konkrete visioner bag 'Nyt liv i gamle haller' og Lokale og Anlægsfondens overordnede mål, hvor fokus i høj grad er på nyskabende aktiviteter og tiltrækning af nye brugere og brugergrupper.

Stigningerne i brugere er særligt inden for de aktivitetstilbud, hvor brugerne har større frihed til at

organisere aktiviteten selv, fx som følge af at der er nem og fleksibel adgang til hallen. Fitness er et godt eksempel på tværs af hallerne. I Allested-Vejle har man oplevet den mest massive medlemsfremgang i denne sammenhæng (på 150-200 medlemmer), hvor de nye faciliteter især har tiltrukket flere ældre. Men også i de andre haller har fitness appelleret til nye brugergrupper. Det er et gennemgående træk i hallerne, at de nye faciliteter kombineret med den fleksible adgang via fx nøglekort tiltrækker folk. Det skal dog nævnes, at Trekløverhallen havde et fitnesslokale inden ombygningen, ligesom de heller ikke i samme grad som de to øvrige haller har etableret fleksibel adgang til hallen. Dette afspejles ligeledes i, at ombygningen jf. den tildelte score vurderes at have haft mindre betydning for brugen af hallen sammenlignet med de andre haller, hvilket kun bekræfter tesen om, at den fleksible adgang er et virksomt element i forhold til at skabe brugerfremgang.

Dette underbygges af, at interviewpersonerne i Sdr. Nissum peger på, at den fleksibilitet, der tilføres med nøglebriksystemet, er en vigtig forklaring på den brugerfremgang, de har oplevet. Flexibilitetens betydning understreges også af Allested-Vejles erfaringer med det automatiske lukkesy-

FIGUR 6.1
Oversigt over scores for de tre haller og procentopfyldelse i forhold til maksimal score.

	Brugere af idrætshallen	Aktiviteter i og omkring hallen	Idrætshallen i lokalsamfundet	Samlet score
Sdr. Nissum	100%	100%	92%	97%
Trekløverhallen	78%	75%	83%	79%
Allested-Vejle	89%	75%	83%	82%
De tre haller samlet	89%	83%	86%	86%

Kilde: DAMVAD 2013

stem, som lader hallen være åben og indbydende. På dette punkt har ombygningerne i Sdr. Nissum og Allested-Vejle derfor i høj grad bidraget til, at hallerne nu er tilpasset et moderne idrætsmønster, der går i retning af flere aktiviteter uden for den organiserede idræt.

” Der er generelt sket en intensivering af aktiviteterne, det kan I også se i oversigten over hvor mange timer, der er booket”

Kilde: Interviewperson, Sønder Nissum

På tværs af hallerne har ombygningen af hallerne betydet, at der generelt er sket en intensivering i brugen af hallen, hvilket kan forklares med, at de nye faciliteter i sig selv bidrager til at gøre hallen mere attraktiv for nye og eksisterende brugere. Et eksempel på dette er, at ombygningen i Trekløverhallen og Sdr. Nissum også har bidraget positivt til en bedre udnyttelse af halgulvet, hvor nye aktiviteter og fleksibilitet er kommet til i Sdr. Nissum, mens foldevæggen i Trekløverhallen har været afgørende i forhold til en bedre udnyttelse af halgulvet der. Kombinationen af nye fitnessfaciliteter og fleksibel adgang synes at have været særdeles virksomt i forhold til at tiltrække flere og nye brugere i Sdr. Nissum og Allested-Vejle. Samtidig har samlingshusene i Trekløverhallen og Sdr. Nissum også i høj grad tiltrukket nye brugere, hvilket har bidraget til at gøre hallerne til samlingspunkter for lokalsamfundet.

6.2 Aktiviteter i og omkring hallen

Ombygningerne skulle dog ikke kun tilføre nyt liv gennem flere brugere. Projekterne skulle, som en del af strategien i forhold til at skabe nyt liv, også byde på en række nye aktiviteter tilpasset et moderne, mere fleksibelt idrætsliv, der ligeledes skulle sikre liv i hallerne også i fremtiden.

Som det fremgår af figur 6.1 har hallerne en gennemsnitlig målopfyldelse på 83 % af den maksimale score i forhold til aktiviteter. I tråd med foregående afsnit er det hovedsagligt de nye idrætsaktiviteter, som har skabt mærkbart mere aktivitet i hallerne.

På tværs af hallerne er der kommet mere aktivitet i hallerne, men med forskellig intensitet. Sdr. Nissum har scoret maksimalt på denne parameter, hvilket blandt andet kan forklares med nøglebrik-systemet. Der er særligt to forhold, som skiller Sdr. Nissum ud fra de øvrige haller: For det første har de fået et bredere og mere varieret aktivitetsudbud end de andre haller med fx golfsimulator billard med videre. For det andet er det blevet nemmere at booke halgulvet til selvorganiserede aktiviteter blandt andet fordi der via nøglebrikker og booking-system er opnået en større grad af fleksibilitet i anvendelsen af halgulvet. Af samme grund er en del af aktivitetsstigningen også relateret til aktiviteter på halgulvet, hvilket ikke i samme grad er tilfældet med de to øvrige haller, hvor det fortsat primært er foreningerne, der disponerer over halgulvet, og hvor halgulvet lejes ud med faste ugentlige tider gennem en sæson. Trekløverhallen har dog øget halgulvets udnyttelsesgrad (i kraft af den nye foldevæg, mens Allested-Vejles aktivitetsniveau på halgulvet er på samme niveau som før ombygningen fandt sted.

Samtidig fortæller flere interviewpersoner at den fleksible adgang især i Sdr. Nissum gør det nemmere selv at organisere aktiviteter. Udover, at den fleksible adgang til hallerne synes at understøtte udbuddet af nye aktiviteter, tyder erfaringerne fra Sdr. Nissum på, at en fleksibel adgang til at booke halgulvet også i sig selv kan føre til en intensivering i brugen af halgulvet. Det samme kan opnås med den fleksible foldevæg, jf. erfaringerne fra Trekløverhallen.

”Udendørsarealerne bruges også meget, der bliver leget meget - der er simpelthen mere liv”

Kilde: Interviewperson, Trekløverhallen

Det gælder for alle haller, at der er kommet nye ikke-idrætslige aktiviteter som følge af ombygningen. Dette er mest udtalt i Sdr. Nissum, hvor det på flere måder er lykkedes at integrere lokalsamfundet, fx har lokalhistorisk arkiv fået et kontor i hallen, og hallen er i høj grad blevet samlingspunkt i byen. Dette er ligeledes i nogen grad tilfældet i Trekløverhallen, hvor forsamlingshuset er blevet en integreret del af hallen, mens det stadig er et potentiale, der mangler at blive udviklet i Allested-Vejle. Både i Sdr. Nissum og Trekløverhallen er en stor del af de ikke-idrætslige aktiviteter båret af forsamlingshuset, der begge steder er en integreret del af de nye haller, hvilket ikke er tilfældet i Allested-Vejle. Integrering af forsamlingshuset synes derfor at være særdeles virksomt i denne sammenhæng.

Udendørsarealerne har ligeledes haft en effekt på tværs af hallerne. Interviewpersonerne i samtlige haller vurderer, at udendørsarealerne har skabt mere liv og leg for børn og unge – også uden for ”primetime”. Desuden gør de hallen mere indbydende udefra. Flere interviewpersoner fra Allested-Vejle og Trekløverhallen har nævnt muligheder for at tilbyde flere udendørs aktiviteter fx parcour og petanque. Udendørsarealerne har på tværs af hallerne bidraget til at øge aktivitetsniveauet i og omkring hallen. Det skal dog siges, at udendørsfaciliteterne i Sdr. Nissum ikke har været en del af Lokale og Anlægsfondens projekt, mens ombygningerne i Allested-Vejle og Stepping begge har omfattet udendørs faciliteter. Det ændrer dog ikke på den entydige indikation af, at udendørsarealerne i høj grad fremmer, at haller bliver samlingssted for uorganiserede aktiviteter blandt børn og unge.

6.3 Idrætshallen i lokalsamfundet

Et mål for ombygningerne var ligeledes at de gamle idrætshaller skulle omdannes til lokale kraftcentre for både den organiserede og selvorganiserede idræt. I små lokalsamfund som de, der her har været involveret i ombygningerne under projekt ’Nyt liv i gamle haller’, har det endvidere jf. konkurrenceprogrammet været en målsætning at skabe fysisk samling og integrere en række servicefunktioner, der kan bidrage til at sikre bæredygtigheden på sigt. Om end det ikke udspringer direkte af Lokale og Anlægsfondens overordnede målsætninger synes det på baggrund af ovenstående relevant at afdække hvilken betydning ombygningerne har haft for lokalsamfundet i de små byer. I en by som Sønder Nissum, hvor der er et indbyggertal på ca. 600 og omkring 400 betalende medlemmer af idrætsforeningen (efter ombygningen), er en stor andel af beboerne direkte berørt af projektet.

Som det fremgår af figur 6.1 har hallerne en gennemsnitlig målopfyldelse på 86 % af den maksimale score i forhold til lokalsamfundet, hvilket er den højeste målopfyldelse på de forskellige indikatorer. De tre haller var i forvejen integreret i lokalsamfundet i varierende grad, men det er et gennemgående træk, at de nye haller efter ombygningen nyder større opbakning, er blevet genstand for opmærksomhed, og er blevet et lokalt vartegn og samlingspunkt.

Interviewpersonerne i de tre haller fortæller, at det har givet mere sammenhold at store dele af lokalsamfundet har været involveret i og er blevet hørt i forbindelse med ombygningen. Denne proces har været særligt udtalt i Sdr. Nissum, hvor lokalsamfundet tidligt i processen er blevet inddraget af de lokale repræsentanter for at afdække behov og ønsker til nye faciliteter. Processen blev her tænkt ind i en overordnet strategisk ramme, hvor man fra lokalsamfundets side tog stilling til hvordan Sdr.

Nissum som lokalitet kunne promoveres og hvordan Multihallen kunne bidrage til det. Blandt andet var det et mål at få bedre fat i turisterne.

Selvom lokalsamfundene også har været dybt involveret i udformningen af de andre haller, så har de ikke på samme måde og i samme omfang været involveret i halbyggeriet hvad angår det fremtidige idrætsbehov og byudvikling. Trekløverhallen og Allested-Vejle Fritidscenter nyder dog også opbakning, og interviewpersonerne fremhæver, at det har været meget givende at opleve engagementet fra folk i lokalområdet.

Generelt har interviewpersonerne på tværs af de tre haller svært ved at vurdere, om de nye haller har evnet at trække tilflyttere til byerne, men interviewpersonerne peger på, at det, i kraft af, at hallerne generelt har styrket sammenhold og udfoldelsesmuligheder i de små lokalsamfund, har gjort det mere attraktivt at blive boende.

Hvor det i Sdr. Nissum i høj grad synes at være lykkedes at skabe et lokalt kraftcenter, der virker samlende for byen, er dette ikke lykkedes i helt samme udstrækning i Allested-Vejle og Trekløverhallen. I Sdr. Nissum er det tilmed lykkedes at få turister til at bruge hallen. Dette skyldes, ud over eksistensen af turisme i nærområdet, i høj grad den øgede tilgængelighed, som nøglebrikkerne bidrager til.

Samlet set har alle ombygninger øget den lokale forankring, og interviewpersonerne fremhæver alle den positive betydning for lokalsamfundet. Der er dog stadig et stykke vej til, at det fulde potentiale er udnyttet i Allested-Vejle og Trekløverhallen. Eksempelvis har Allested-Vejle ikke formået at samle idrætslivet i hallen, ligesom den ny etablerede squashbanen ikke er så benyttet, som de kunne ønske sig. Interviewpersonerne fremhæver på tværs af alle tre haller, at de lokale er stolte af de

nye bygninger, som betragtes som lokale vartegn. Stoltheden og ejerskabsfølelsen er gennemgående for de tre nye haller.

6.4 Økonomisk bæredygtighed

Det har ikke været mål i sig selv at hallerne skulle genere øget overskud, alligevel fremgår det eksempelvis af konkurrenceprogrammet for arkitektkonkurrencen, at projekter skulle bidrage til, at den økonomiske bæredygtighed af hallerne styrkes.

På tværs af hallerne har ombygningerne generelt ikke betydet at de respektive halleres økonomi er blevet belastet i nævneværdiggrad. Fælles for dem er, at kommunerne har været aktive i forbindelse med finansiering, hvilket har skabt sikkerhed i forbindelse med optagelse af lån. Forskellen mellem indtægtssiden og udgiftssiden i de tre haller er stort set den samme før og efter ombygningen, idet driftsomkostningerne generelt er steget som følge af et højere aktivitetsniveau i hallerne, der modsvares af et øget kommunalt aktivitetstilskud. Samtidig kan de nye faciliteters tilpasning til et mere moderne idrætsmønster være med til at sikre en god udnyttelse af hallerne og dermed haløkonomierne fremover. I denne forstand har ombygninger skabt et solidt fundament for en bæredygtig haldrift, der kan sikre, at der også fremover vil være nyt liv i de ombyggede haller.

” Sammenlignet med andre haller kører vi med meget lave priser... hallen og aktiviteterne skal være tilgængelig også for de folk som har småt med penge”

Kilde: Interviewperson, Trekløverhallen

Kommunernes aktive rolle har været en væsentlig finansieringskilde, som i alle tre haller har været

forudsætningen for at hallerne efter ombygningen har en bæredygtig økonomi. Trekløverhallen har i særdeleshed været afhængig af den kommunale støtte, mens Allested-Vejle hallen og multihallen i Sdr. Nissum har søgt og fået en del flere fondsmidler. Generelt siger det noget om, at der har været en stærk vilje blandt kommuner, frivillige og halbestyrelser til at realisere et omfattende halbyggeri på en økonomisk bæredygtig måde.

6.5 Virksomme komponenter i forhold til at skabe Nyt liv i gamle haller

På baggrund af ovenstående gennemgang træder en række elementer frem som virksomme i forhold til at fremme målsætningerne bag projektet 'Nyt liv i gamle haller'. Eftersom undersøgelsen kun dækker ombygninger i tre haller, hvilket er et lille antal observationer i forhold til at generalisere resultaterne, bør det betragtes som en foreløbig erfaringsopsamling, og det er forbundet med nogen usikkerhed at generalisere til fremtidige ombygninger. I relation til ovenstående ombygninger har følgende komponenter dog virket fremmende i forhold til forskellige målsætninger:

- Fitnessfaciliteter udgør nye aktiviteter, der tiltrækker flere og nye brugere i hallerne
- Integrering af forsamlingshus i idrætshaller bidrager til at gøre hallerne til samlingspunkt for ikke-idrætslige aktiviteter
- Den fleksible adgang til hallen understøtter 1) fremgang i selvorganiserede aktiviteter 2) generel intensivering i brugen af hallen
- Flexibel adgang til booking af halgulvet medfører jf. hallen i Sdr. Nissum i sig selv en bedre udnyttelse af halgulvet
- Foldevæg med mulighed for opdeling af hallen giver jf. Trekløverhallen mulighed for bedre udnyttelse af halgulvet

- Det er en udfordring at skabe en god udnyttelse af fx Squashbaner, når der ikke er kendskab til sporten lokalt

I forhold til fremtidige ombygninger er det dog vigtigt at være opmærksom på, om der vil være kontekstspecifikke forhold der gør, at de samme virkemidler, på en anden lokalitet vil have en anden virkning.

6.6 Øvrige læringspunkter for de tre haller

Af figur 6.1 fremgår det, at Multihallen i Sdr. Nissum gennemsnitligt opnår en højere score end de to øvrige haller. Ombygningen har betydet at hallen bruges mere af flere og til flere forskellige aktiviteter, og hallen scorer således højt på stort set alle opstillede parametre. Trekløverhallen og Allested-Vejle fritidscenter scorer ligeledes højt på en række parametre, men der er omvendt aspekter inden for både aktivitetsniveau og brug af hallen, hvor effekten af ombygningen ikke er slået helt igennem.

6.6.1 Lokale behov / visioner driver ombygningen i den rigtige retning

En interessant forskel er i denne sammenhæng, at de lokale kræfter bag ombygningen i Sdr. Nissum på det tidspunkt, hvor Lokale og Anlægsfonden kom ind i billedet allerede var langt fremme med planerne om at foretage en ombygning af hallen. De var således allerede langt i deres overvejelser om, hvad de gerne ville have, og det lykkedes at lave et godt match mellem de lokale ønsker og projektet fra CEBRA arkitekterne.

” Der er kommet nye idrætslige og sociale aktiviteter, men de har ikke helt været gearet til de nye muligheder ”

Kilde: Kommunal kontaktperson, Allested-Vejle

Samtidig gav interviewpersonerne i Sdr. Nissum udtryk for, at de hele vejen igennem var opmærksomme på at sikre sig, at de løsninger man fandt frem til, var afstemt med ønsker/behov i lokalsamfundet. Dette kan have haft en betydning i forhold til, at ombygningen allerede på nuværende tidspunkt (2 år efter ombygningen) har betydet en stigning i aktiviteter og brugere etc. Andre steder er det ikke i samme grad lykkedes at gøre hallen til det lokale kraftcenter, hvilket kan skyldes, at lokale behov/ønsker ikke har haft samme betydning for ombygningen. Eksempelvis har man i Allested-Vejle i høj grad følt, at det var arkitekterne, der var styrende i forhold til, hvilke løsninger der blev realiseret (men tog eksempelvis ikke hensyn til det initiale ønske om nye omklædningsrum – der nu er ved at blive bygget i andet regi). I Stepping havde man ikke forud for kontakten til Lokale og Anlægsfonden defineret et projekt. En hypotese kan derfor være, at de lokale behov ikke på samme måde har haft indflydelse på projektet, fordi de ikke i samme grad var formulerede, da projektet startede. Derfor har ombygningen heller ikke umiddelbart haft samme betydning i forhold til aktiviteter og brugere sammenlignet med projektet i Sønder Nissum. Det kan dog ikke afvises, at man på sigt i højere grad vil få samlet byens aktiviteter omkring hallen, og dermed i højere grad udnyttet det potentiale som ombygninger har skabt. Til trods for, at Lokale og Anlægsfonden i høj grad har bestræbt sig på at sikre inddragende processer, der kan være med til at understøtte det lokale engagement, synes ombygningen i Sdr. Nissum i højere grad end de andre steder at være blevet båret frem af lokalt engagement. Ud over de inddragende processer, bør dette muligvis indgå som et opmærksomhedspunkt i forbindelse med udvælgelse af haller til fremtidige projekter.

6.6.2 De traditionelle sportsaktiviteter er ikke nødvendigvis kerneaktiviteterne i dag

En anden central forskel synes også at være, at traditionelle aktiviteter som håndbold og fodbold

fortsat har været kerneaktiviteter i Allested-Vejle og Trekløverhallen. I disse haller har man derfor, af netop denne grund, ikke ønsket at skære i størrelsen af halgulvet. Dette valg var til gengæld ikke vanskeligt i Sdr. Nissum, hvor man ifølge interviewpersonerne i mange år ikke havde brugt hallen til turneringshåndbold eller lignende. Det kan derfor have været en afgørende forskel i forhold til, at man her har været mere indstillet på at ofre det traditionelle halgulv til fordel for andre aktiviteter. Samtidig kan det også være afgørende i forhold til hvilke målgrupper i lokalsamfundet, man har formået at tiltrække med ombygningen.

6.6.3 Særligt de yngre og ældre aldersgrupper har fået glæde af ombygningen

I Sdr. Nissum har man især formået at tiltrække børn i alderen 7-12 år. At børn i de ældre aldersgrupper ikke i samme grad er blevet brugere af hallen hænger i højgrad sammen med, at byens hal ikke er samlingspunkt i forhold til fodbold og gymnastik. De ældre børn søger i stedet til de lidt større byer der kan tilbyde disse aktiviteter. Den fleksible adgang og de mange nye aktiviteter har til gengæld i høj grad tiltrukket yngre børn. I Allested-Vejle og Stepping betyder dominansen af de traditionelle aktiviteter, at det ikke på samme måde er lykkedes at skabe en intensiveret brug af hallen for denne målgruppe.

På tværs af de tre haller er erfaringen, at fitness centrene tiltrækker mange af de ældre i lokalsamfundene. Men at også de sociale aktiviteter der sker i tilknytning til hallerne har kunnet fastholde og tiltrække de ældre.

6.6.4 Belægningsprocenten før ombygningen

Mens hallerne i Allested-Vejle og Stepping også før ombygningen blev brugt flittigt blandt de lokale, havde man i Sdr. Nissum voksende problemer med belægningsprocenten.

I både Allested-Vejle og Trekløverhallen havde man i forvejen en ganske god udnyttelse af hallen, og fremgangen i aktiviteter og brugere, har derfor primært været knyttet til de nye aktiviteter som fitness mv. Dette var ikke tilfældet i Sdr. Nissum, hvor indførelsen af den fleksible adgang har åbnet op for en væsentlig bedre udnyttelse af halgulvet, der modsat de andre haller, nu også i højere grad benyttes til selvorganiserende aktiviteter. En mere fleksibel adgang til halgulvet vil dog ikke nødvendigvis have samme effekt andre steder, hvis halgulvet i forvejen er udnyttet på traditionel vis gennem foreningslivet. En del af forklaringen på, at ombygningen i Sdr. Nissum har opnået højere scoringer, kan derfor også være, at man startede fra en lavere udnyttelsesgrad før ombygningen.

6.7 Anbefalinger

Med udgangspunkt i evalueringens resultater og de erfaringer der er indsamlet gennem brugen af scorecard'et fremstilles her de væsentligste fremadrettede anbefalinger. Anbefalingerne vil kunne bruges til et inspirationskatalog til andre lokalsamfund som ønsker at gennemfører lignende moderniseringer af deres idrætsfaciliteter.

- Det er vigtigt at der sikres **lokal forankring** af projektet, helst gennem en tidlig og tæt dialog med lokalsamfundet, repræsenteret ved fx den lokale skole og daginstitution, idrætsforening, borgerforeningen, folkene bag driften af det lokale forsamlingshus, handelsstandsforeningen osv. Her ved sikres opbakningen, støtte og ikke mindst bevidsthed om at dette er en vigtig sag for lokalsamfundet.
- Det er en fordel at **involvare alle de nuværende brugergrupper** i planerne for ombygningen tidligt i processen. En tidlig involvering sikrer både stort ejerskab til hallen og ansvarlighed i forhold til at få projektet gennemført.

Samtidig sikres det at alle idéer til projektet kommer på banen tidligt i processen, og således sikres det lettest at man får en løsning, der lever op til alles behov og indfrier alle ønsker.

- **Involvare potentielle brugergrupper** tidligt, hvis man ønsker, at de skal gøre brug af de nye muligheder der åbner sig i en ombygget hal. Dette sikre at ombygningen også kommer til at tage højde for de ønsker og krav til faciliteterne som nye brugere måtte have.
- **Bring sociale aktiviteter ind i hallen** som fx forsamlingshuset aktiviteter. Det kunne også være andre socialt inspirerede aktiviteter så som teater, film og foredrag samt kort klub el.lign. der skal sikre at idrætshallen ikke kun kommer til at tjene som idrætslivets mødested, men hele lokalsamfundets mødested. Samtidig giver det også mulighed for at mennesker med forskellige baggrunde, interesser og evner mødes i et rum der er skabt til og for dem alle.
- **Gør brugen af faciliteterne så fleksible** som muligt. Set i lyset af at stadig flere ønsker at være fysisk aktive når det passer dem og ikke når det lige passer ind i et holdprogram, er det optimalt at nogle aktiviteter er tilgængelige i så bredt et tidsrum som muligt.

Løfter vi blikket lidt og kigger fremad og ser på hvilke helt overordnede tendenser og anbefalinger der kan udledes af evalueringen:

- At en halombygning er en god investering i lokalsamfundet – ikke blot ift. nuværende brugere, men også ift. at tiltrække nye brugere.
- Investeringen skal dog "passes" i den forstand.
- At lokalsamfundets opbakning synes afgørende, og set i det lys kan de bedste investeringer være dér, hvor ombygningen af hallen formodentlig alligevel var blevet til noget selvom Lokale og Anlægsfonden ikke var gået ind og havde støttet projektet. Fonden som finansieringskilde virker i disse sammenhænge som en gearing af noget der forvejen var frugtbart.

Note: Fra venstre: Facaden i Allested-Vejle, i midten Multihallen i Sønder Nisum, og længst til højre udendørs faciliteter i Stepping. Foto: Rune Johansen

7 Bilag 1

7.1 Interviewpersoner

Nedenstående tabel 7.1 angiver hvilke personer der er blevet interviewet i forbindelse med indsamlingen af data til analysens scorecard.

FIGUR 7.1
Oversigt over interviewpersoner opdelt på haller

Navn	Titel/rolle	Bemærkninger
Sdr. Nissum Hallen		
Ida Krejberg	Halbestyrer	
Susanne Fredskilde	Formand for Borger- og Idrætsforeningen	
Jens Andreas Vestergaard	Tidligere formand for Borger- og Idrætsforeningen	Fondens kontaktperson
Mogens Svejgaard Poulsen	Idrætsinspektør, Holstebro Kommune	Formand for de kommunale haller
Kjeld Thomsen	Med i arbejdsgruppen for ombygningen	
Henrik Madsen	Med i arbejdsgruppen for ombygningen	
Finn Jeppesen	Med i arbejdsgruppen for ombygningen	
Anders Lillevang	Med i arbejdsgruppen for ombygningen	
Allested-Vejle Hallen		
Susanne Petersen	Halbestyrer	
Jørgen Ivan Hansen	Tidligere formand for halbestyrelsen	Fondens kontaktperson
Gunnar Hansen	Formand for Allested Ungdoms- og Idrætsforening	
Steen Rasmussen	Formand for Skydeforeningen	
Theis Bavnhøj Hansen	Fritidskonsulent i Faaborg-Midtfyn Kommune	
Trekløverhallen		
Peter Jessen	Halbestyrer	
Hans Kristian Skovrup	Formand for halbestyrelsen	Fondens kontaktperson
Mona Christensen	Aktiv i Samvirke Idrætsforening	
Kjeld Christensen	Aktiv i Samvirke Idrætsforening	
Frank Jørgensen	Chef for Kultur- og Fritidsafdelingen i Kolding Kommune	
Lokale & Anlægsfonden		
Jakob Færch	Fondens halansvarlige Trekløverhallen	
Per Schulze	Fondens halansvarlige Sønder Nissum	
Oliver Vanges	Fondens halansvarlige Allested-Vejle	

Kilde: DAMVAD 2013

7.2 Interviewguide til hal besøg

Brugere af idrætshallerne

- 1) Vækst i antal brugere (på tværs af kvinder, mænd, børn, alder)
Hvordan har antallet af brugere af hallen udviklet sig siden ombygningen? Er der bestemte grupper, der har udviklet sig på en markant måde?
- 2) Nye brugergrupper
Er der kommet helt nye grupper af brugere siden ombygningen? Nogen der ikke brugte hallen før ombygningen?
- 3) Antal frivillige ledere
Er der kommet flere frivillige ledere siden ombygningen? Inden aktiviteter, der allerede eksisterede før? I forbindelse med nye aktiviteter?
- 4) Ændringer i adfærd hos brugere
Bruges idrætsfaciliteterne mere eller er der nogle brugsmønstre der har ændret sig?

Aktiviteter i og omkring idrætshallen

- 5) Antal forskellige fritids- og idrætsaktiviteter
Er der kommet nye idrætsaktiviteter i/omkring hallen siden ombygningen?
- 6) Andre (nye) aktiviteter i forbindelse med den nye hal end strengt idrætsfaglige, funktionel variation
Er der kommet andre nye aktiviteter siden ombygningen, fx sociale arrangementer?
- 7) Liv og graden af selvorganisering ift. Hallen
I hvilken grad har renoveringen af hallerne været med til at skabe liv og givet anledning til spontant opstået aktivitet uden for den organiserede idræt?

Nøgletal

- 8) Økonomi
Hvordan har økonomien i haldriften udviklet sig siden ombygningen? Er indtægterne forøget? Hvordan har de påvirket den samlede økonomi?
- 9) Antal ansatte
Er der blevet ansat flere / færre siden ombygningen?
- 10) Åbningstider
Er der sket ændringer i Hallens åbningstider / adgangen til hallen efter ombygningen?

Idrætshallen i lokalsamfundet

- 11) Integration i lokalsamfundet
Har ombygningen givet anledning nye aktiviteter i / omkring hallen i relation til erhverv, turisme og bosætning?
- 12) Omtale og kendskab til nye haller i lokalområdet
Har ombygningen medvirket til at skabe en bedre forankring i lokalsamfundet? Er det lykkedes at skabe et lokalt kraftcenter, der i højere grad samler borgerne?
- 13) Lokal stolthed omkring ny hal
Giver det en særlig lokal tilhørsfølelse at vide, at renoveringen af den lokale idrætshal er noget, der er blevet båret frem af lokale kræfter?

DVMAD

Sørkedalsveien 10A
N-0369 Oslo

Frederik Langes Gate 20
N-9008 Tromsø

Badstuestræde 20
DK-1209 Copenhagen K